

**Regeling van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van
, tot het verstrekken van subsidies in het
kader van leven lang ontwikkelen in het mkb en in het grootbedrijf in de
sectoren landbouw, horeca en recreatie (Stimuleringsregeling voor leren
en ontwikkelen in mkb-ondernemingen en specifiek voor de
grootbedrijven in de landbouw-, horeca- of recreatiesector)**

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,

Gelet op artikelen 3, eerste lid, en 5 van de Kaderwet SZW-subsidies;

Besluit:

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1. Begripsbepalingen

In deze regeling wordt verstaan onder:

aanvraagtijdvak: een tijdvak waarin aanvragen voor subsidie op grond van deze regeling kunnen worden ingediend;

beroepsopleiding in de derde leerweg: beroepsopleiding als bedoeld in artikel 1.4.1, eerste lid, onderdeel a, van de Wet educatie en beroepsonderwijs;

brancheorganisatie: een organisatie opgericht voor 1 januari 2019, die het doel van de regeling blijkens de statuten onderschrijft en de belangen behartigt van leden die tot eenzelfde bedrijfstak behoren;

brutoloon: bruto salaris, inclusief eindejaarsuitkering of een beloning in de vorm van een dertiende maand, zijnde een vast bedrag of vastgesteld percentage van het salaris, dat werknemers als extra loon ontvangen, voor zover dit is geregeld in de geldende CAO of arbeidsovereenkomst, exclusief vakantiegeld, exclusief overige vergoedingen, bijzondere beloningen, winst- of prestatieafhankelijke uitkeringen en aanvullende werkgeverslasten;

de-minimisverklaring: verklaring als bedoeld in artikel 6, eerste lid, van Verordening (EU) nr. 1407/2013 van de Commissie van 18 december 2013 betreffende de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op de-minimisteun (PbEU 2013, L 352);

erkend leerbedrijf: een erkend bedrijf of erkende organisatie als bedoeld in artikel 7.2.10 van de Wet educatie en beroepsonderwijs;

grootbedrijf: een onderneming waar 250 personen of meer werkzaam zijn en waarvan de jaaromzet € 50 miljoen of het jaarlijkse balanstotaal € 43 miljoen overschrijdt, berekend over het boekjaar voorafgaand aan de subsidieaanvraag;

initiatief: een activiteit of reeks van activiteiten die leidt tot het stimuleren van een leven lang ontwikkelen in een mkb-onderneming of in een grootbedrijf in de

landbouw-, horeca- of recreatiesector en dat gesubsidieerd wordt door deze regeling;

initiatiefperiode: periode tussen het tijdstip waarop initiatieven starten en worden beëindigd;

kaderregeling: de Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS;

kleine onderneming: een onderneming waar minder dan 50 personen werkzaam zijn en waarvan de jaaromzet of het jaarlijkse balanstotaal € 10 miljoen niet overschrijdt, berekend over het boekjaar voorafgaand aan de subsidieaanvraag;

landbouw-, horeca- of recreatiesector: sectoren die vallen onder een van de codes van de Standaard Bedrijfsindeling van het CBS, opgenomen in de bijlage bij deze regeling;

landbouwbedrijven: ondernemingen die vallen onder het toepassingsgebied van artikel 1 van Verordening (EU) nr. 1408/2013 van de Commissie van 18 december 2013 (PbEU 2013, L 352);

middelgrote onderneming: een onderneming waar minder dan 250 personen werkzaam zijn en waarvan de jaaromzet € 50 miljoen en/of het jaarlijkse balanstotaal € 43 miljoen niet overschrijdt, berekend over het boekjaar voorafgaand aan de subsidieaanvraag.

minister: de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid;

mkb-onderneming: een kleine of middelgrote onderneming;

O&O-fonds: een Opleidings- en Ontwikkelingsfonds, opgericht bij een bij de minister aangemelde collectieve arbeidsovereenkomst;

onderwijsinstelling: een instelling als bedoeld in artikel 1.1.1, onderdeel b, van de Wet educatie en beroepsonderwijs of artikel 1.1, onderdeel g, van de Wet hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek;

praktijkleerplaats: tijdsduur gedurende welk een bedrijf of organisatie onderricht in de praktijk van het beroep voor een leerling, deelnemer of student verzorgt op grond van een praktijkleerovereenkomst;

praktijkleerovereenkomst: een overeenkomst als bedoeld in artikel 7.2.8 van de Wet educatie en beroepsonderwijs, artikel 7.7, vijfde lid, van de Wet hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek of artikel 10b3 van de Wet op het voorgezet onderwijs, dan wel stage-overeenkomst als bedoeld in artikel 9 van het Onderwijskundig besluit WEC, respectievelijk artikel 35 van het Inrichtingsbesluit WVO;

samenwerkingsverband: een bij overeenkomst vastgelegde samenwerking tussen ten minste twee mkb-ondernemingen eventueel aangevuld met een of meer organisaties waarbij iedere partij van het samenwerkingsverband een activiteit, vastgelegd in het activiteitenplan, uitvoert en geen van de partijen meer dan 80% van de kosten van de samenwerking draagt;

subsidieaanvrager: de aanvrager van een subsidie op grond van deze regeling;

werkgeversvereniging: een vereniging van werkgevers met volledige rechtsbevoegdheid, die ten tijde van de subsidieaanvraag partij is bij een op het moment van aanvraag geldende collectieve arbeidsovereenkomst, of een collectieve arbeidsvoorwaardenregeling voor personen werkzaam in openbare dienst, dan wel bij afwezigheid daarvan bij de laatst geldende collectieve arbeidsovereenkomst of collectieve arbeidsvoorwaardenregeling, dan wel een vereniging met volledige rechtsbevoegdheid van werkgevers die is aangesloten bij een centrale werkgeversorganisatie;

werknemersvereniging: vereniging van werknemers met volledige rechtsbevoegdheid, niet zijnde zelfstandigen zonder personeel, die partij is bij een op het moment van aanvraag geldende collectieve arbeidsovereenkomst of een collectieve arbeidsvoorwaardenregeling voor personen werkzaam in openbare dienst, dan wel bij afwezigheid daarvan bij de laatst geldende collectieve arbeidsovereenkomst of collectieve arbeidsvoorwaardenregeling.

Artikel 2. Toepasselijkheid kaderregeling en benodigde formulieren

1. Op het aanvragen en verstrekken van subsidies op grond van deze regeling is de kaderregeling, met uitzondering van de artikelen 3.1 en 7.1, van toepassing.

2. De formulieren, modellen en formats waarnaar in deze regeling wordt verwezen, zijn door de minister elektronisch beschikbaar gesteld op www.uitvoeringvanbeleidszw.nl.

Artikel 3. Doel van de regeling

Het doel van deze regeling is om door middel van subsidie een bijdrage te leveren aan initiatieven in het mkb en specifiek in de grootbedrijven in de landbouw-, horeca- of recreatiesector, gericht op het stimuleren van een leven lang ontwikkelen.

Artikel 4. Subsidiabele initiatieven

1. De minister kan op aanvraag subsidie verstrekken voor het bekostigen van een van de onderstaande initiatieven die uiting geven aan het doel van deze regeling:
 - a. de doorlichting van de onderneming uitmondend in een opleidings- of ontwikkelplan gericht op het inzichtelijk maken van de scholingsbehoefte vanuit het perspectief van de onderneming;
 - b. het verkrijgen van loopbaan- of ontwikkeladviezen ten behoeve van werknemers in de onderneming;
 - c. het ondersteunen en begeleiden bij het ontwikkelen of invoeren van een methode in een onderneming die werknemers in het bedrijf stimuleert hun kennis, vaardigheden en beroepshouding verder te ontwikkelen tijdens het werk; of
 - d. het gedurende enige tijd bieden van praktijkleerplaatsen ten behoeve van een beroepsopleiding of een deel daarvan in de derde leerweg bij een erkend leerbedrijf.
2. Een initiatief als bedoeld in het eerste lid, onderdeel a, b en c, komt alleen voor subsidie in aanmerking indien de subsidiabele kosten ten minste € 5.000 bedragen.
3. De start van het initiatief vangt uiterlijk aan 6 maanden na afloop van het tijdvak waarin de subsidieaanvraag wordt gedaan.

Artikel 5. Aanvraagtijdvak

De subsidieaanvraag kan jaarlijks bij de minister worden ingediend in het volgende tijdvak:

- a. voor aanvragen op grond van hoofdstuk 2, van 2 maart 12:00 uur tot en met 31 maart, 17:00 uur;
- b. voor aanvragen op grond van de hoofdstukken 3 of 4, van 1 april 09:00 uur tot en met 30 juni, 17:00 uur.

Artikel 6. Subsidieplafond

1. Het subsidieplafond voor subsidies op grond van hoofdstuk 2 bedraagt voor het jaar 2020 € 29,5 miljoen.
2. Het subsidieplafond voor subsidies op grond van hoofdstuk 3 bedraagt voor het jaar 2020 € 17,5 miljoen.
3. Het subsidieplafond voor subsidies op grond van hoofdstuk 4 bedraagt voor het jaar 2020 € 1,2 miljoen.
4. Voor latere jaren stelt de minister telkens voor 1 januari het subsidieplafond vast.

Artikel 7. Subsidieaanvraag

1. In de subsidieaanvraag wordt onder meer vermeld:
 - a. een beschrijving van het initiatief waarvoor subsidie wordt aangevraagd;
 - b. het bedrag waarvoor subsidie wordt aangevraagd;
 - c. de startdatum van het initiatief, de verwachte datum van afronding van het initiatief en een planning van de te ondernemen activiteiten;
2. De subsidieaanvrager dient de subsidieaanvraag in door middel van een elektronisch aanvraagformulier getekend door een functionaris, bevoegd om namens de subsidieaanvrager te handelen, en vergezeld van een activiteitenplan en begroting.

3. De subsidieaanvrager dient een de-minimisverklaring in. Indien sprake is van een samenwerkingsverband, is een de-minimisverklaring van alle partijen van het samenwerkingsverband vereist.
4. Voor de opzet van het activiteitenplan wordt in het daarvoor geldende format, onverminderd artikel 3.4 van de kaderregeling, in ieder geval opgenomen:
 - a. op welke wijze het initiatief bijdraagt aan het in artikel 3 omschreven doel;
 - b. of en in hoeverre andere partijen betrokken en geconsulteerd zijn;
 - c. op welke wijze het initiatief wordt geëvalueerd;
 - d. waarom subsidiëring vanuit de rijksoverheid in de gevraagde omvang noodzakelijk is.
5. De subsidieaanvraag wordt niet in behandeling genomen indien voor eenzelfde initiatief in hetzelfde aanvraagtijdstip reeds een aanvraag voor subsidie is ingediend.
6. Voor zover de subsidieaanvrager voor dezelfde begrote kosten of een deel daarvan ook subsidie of een andere financiële bijdrage heeft aangevraagd of zal gaan aanvragen bij een ander bestuursorgaan of rechtspersoon, doet hij daarvan mededeling in de subsidieaanvraag, onder vermelding van de stand van zaken van de beoordeling van die andere aanvraag.
7. Door het indienen van een aanvraag stemt de subsidieaanvrager ermee in dat het subsidiedossier, met uitzondering van persoonsgegevens, openbaar wordt gemaakt.

Artikel 8. Rangschikking behandeling subsidieaanvragen

1. De subsidieaanvragen worden behandeld op volgorde van ontvangst, waarbij alleen volledige subsidieaanvragen in behandeling worden genomen. Van een volledige subsidieaanvraag is sprake wanneer wordt voldaan aan de in artikel 7 gestelde eisen en voor zover sprake is van een samenwerkingsverband, in aanvulling op artikel 7, de eisen bedoeld in artikel 21.
2. Wanneer de aanvraag onvolledig is, wordt de subsidieaanvrager in gelegenheid gesteld om zijn aanvraag aan te vullen. Als de subsidieaanvrager zijn aanvraag heeft aangevuld geldt als datum van ontvangst het tijdstip waarop de volledig aangevulde aanvraag is ontvangen.

Artikel 9. Beschikking tot subsidieverlening

1. De subsidie wordt op aanvraag verleend. De subsidieaanvraag wordt beoordeeld op grond van de voorwaarden, bedoeld in artikel 7 en voor zover sprake is van een samenwerkingsverband de eisen, bedoeld in artikel 21.
2. De minister kan zich voor de beoordeling van de aanvraag laten adviseren door externe partijen.
3. De beschikking tot subsidieverlening vermeldt in ieder geval het initiatief waarvoor subsidie wordt verleend, het subsidiebedrag en de start- en einddatum van het initiatief.
4. In geval van een samenwerkingsverband vermeldt het besluit tot subsidieverlening, in aanvulling op het derde lid, de partijen van het samenwerkingsverband en de verdeling van het subsidiebedrag van de partijen in het samenwerkingsverband.
5. Een initiatief kan pas aanvangen na ontvangst van de beschikking tot subsidieverlening en wordt uitgevoerd binnen de in die beschikking genoemde initiatiefperiode.

Artikel 10. Weigeringsgronden

- Onverminderd artikel 4:35 van de Algemene wet bestuursrecht kan de subsidie in ieder geval geheel of gedeeltelijk worden geweigerd, indien:
- a. de subsidieaanvraag niet voldoet aan de bij deze regeling gestelde eisen;
 - b. de beoogde initiatieven en resultaten onvoldoende meetbaar zijn geformuleerd;
 - c. de aanvraag ziet op een beroepsopleiding in de beroepsbegeleidende of beroepsopleidende leerweg, bedoeld in artikel 7.2.2, tweede lid, van de Wet educatie en beroepsonderwijs;

- d. de haalbaarheid van de beoogde aanpak onvoldoende aannemelijk is gemaakt;
- e. de evaluatieopzet onvoldoende of ongeschikt is om de effectiviteit en bruikbaarheid van een initiatief te kunnen beoordelen;
- f. een initiatief niet uitvoerbaar is binnen bestaande wet- en regelgeving;
- g. onvoldoende is aangetoond dat subsidie noodzakelijk is voor het uitvoeren van een initiatief waarvoor subsidie wordt aangevraagd;
- h. op grond van deze regeling binnen een aanvraagtijdvak reeds subsidie is verleend voor een soortgelijk of vergelijkbaar initiatief ten behoeve van dezelfde onderneming of hetzelfde samenwerkingsverband;
- i. er geen de-minimisverklaring is afgegeven; of
- j. de subsidieaanvraag tot gevolg heeft dat een subsidieplafond als bedoeld in artikel 6 wordt overschreden.

Artikel 11. Looptijd

1. Een initiatief voor subsidies op grond van hoofdstuk 2 wordt afgerond binnen een periode van 12 maanden.
2. Een initiatief voor subsidies op grond van de hoofdstukken 3 of 4 wordt afgerond binnen een periode van 24 maanden.
3. De looptijd, bedoeld in het eerste of tweede lid, vangt aan op het moment dat de subsidie wordt verleend, hetgeen is vastgelegd in de beschikking tot subsidieverlening.

Artikel 12. Subsidiabele kosten

1. Voor de subsidie van initiatieven als bedoeld onder artikel 4, eerste lid, onderdeel a, b en c, komen de volgende kosten in aanmerking:
 - a. externe kosten die daadwerkelijk zijn gemaakt ter uitvoering van een subsidiabel initiatief;
 - b. directe loonkosten van de personen die zich in het bedrijf van de subsidieaanvrager of een van de partijen van het samenwerkingsverband bezighouden met de uitvoering van het initiatief, berekend op basis van het brutoloon van die personen en vermeerderd met een opslag van 32%, naar rato van individuele gerealiseerde uren en uitgaande van 1.720 werkbare uren op jaarbasis; en
 - c. een toeslag van 15% op de onder a en b bedoelde kosten ter subsidiëring van overige gemaakte kosten.
2. De kosten zijn, met uitzondering van het eerste lid, onder c, door of op verzoek van de subsidieaanvrager daadwerkelijk gemaakt en betaald, ten laste van het initiatief gebleven en rechtstreeks aan het initiatief toe te rekenen.
3. Voor opdrachten met een waarde hoger dan € 50.000 wordt een offerteprocedure gevolgd waarbij de subsidieaanvrager minimaal drie offertes beoordeelt.
4. Voor kosten van een externe adviseur met een uurtarief lager dan € 125 per uur exclusief btw is een offerteprocedure als bedoeld in het derde lid niet vereist.
5. Het is partijen waarvan bestuurders directe bestuurlijke banden hebben met de subsidieaanvrager of partners uit een samenwerkingsverband niet toegestaan elkaar te factureren in het kader van deze regeling.

Artikel 13. Niet subsidiabele kosten

1. Met betrekking tot de initiatieven bedoeld onder artikel 4, eerste lid, onderdeel a, b en c, komen niet voor subsidie in aanmerking:
 - a. onredelijk en niet noodzakelijk gemaakte kosten ter uitvoering van het initiatief of een onderdeel daarvan;
 - b. loonverletkosten, zijnde de loonkosten van leerlingen, deelnemers of studenten voor niet-productieve uren als gevolg van deelname aan subsidiabele activiteiten, voor zover die hebben geleid tot een vermindering van de werkbare uren voor de werkgever;

- c. kosten voor overhead en aan overhead gerelateerde exploitatiekosten, zijnde alle niet directe kosten waaronder begrepen de kosten van administratie en beheer;
- d. kosten gemaakt buiten de initiatiefperiode;
- e. kosten die in aanmerking komen voor andere financiering van overheidswege;
- f. externe kosten waarvoor geen factuur kan worden overgelegd;
- g. kosten die voortvloeien uit wettelijk verplichte taken; of
- h. opleidingskosten
- i. btw.

Artikel 14. Subsidiabele vergoeding praktijkleerplaatsen

1. De subsidie, bedoeld onder artikel 4, eerste lid, onderdeel d, is een tegemoetkoming in de kosten die een werkgever voor dit doel maakt.
2. De subsidiabele vergoeding wordt verleend naar rato van het aantal weken dat de leerling, deelnemer of student bij de beroepspraktijkvorming aanwezig is geweest, met een maximum van 40 weken en € 2.700 per jaar.

Artikel 15. Administratievoorschriften

1. De subsidieaanvrager houdt een inzichtelijke en controleerbare administratie bij met betrekking tot de uitvoering van de subsidiabele initiatieven en de in verband daarmee gedane uitgaven en verworven inkomsten. Deze administratie bestaat uit een financiële administratie en een administratie van de leerlingen, deelnemers of studenten per initiatief waarin alle noodzakelijke gegevens tijdig, juist en volledig zijn vastgelegd en ten behoeve van de vaststelling van de subsidiabiliteit zijn te verifiëren met bewijsstukken. Deze administratie is voor controle beschikbaar op één locatie.
2. De administratie geeft inzicht in de geplande en gerealiseerde initiatieven.
3. De financiële administratie geeft inzicht in de gemaakte subsidiabele kosten, de inkomsten en de wijze waarop de inkomsten en uitgaven aan de maatregelen van het initiatief worden toegerekend.
4. Indien subsidie is aangevraagd voor een initiatief als bedoeld onder artikel 4, eerste lid, onder d, beschikt de subsidieaanvrager, in afwijking van het eerste tot en met het derde lid, over de volgende stukken in de administratie:
 - a. een praktijkleerovereenkomst, die door alle noodzakelijke partijen is getekend en waaruit onder andere blijkt hoe de begeleiding heeft plaatsgevonden en welk deel van de leerdoelen, de kwaliteiten of kwalificaties in de beroepsvorming bij de werkgever zijn behaald;
 - b. een aanwezigheidsregistratie van de leerling, deelnemer of student van de beroepsopleiding in de derde leerweg;
 - c. een administratie waaruit de begeleiding van de leerling, deelnemer of student blijkt en de wijze waarop de leerling, deelnemer of student heeft deelgenomen aan de praktijkleerplaats bij de beroepsopleiding in de derde leerweg.

Artikel 16. Rapportageverplichting

Voor zover het initiatief waarvoor subsidie wordt verleend een periode van meer dan 12 maanden omvat, wordt door de subsidieaanvrager, uiterlijk acht weken na afloop van de eerste twaalf maanden, een tussentijds voortgangsverslag aan de minister overgelegd onder gebruikmaking van het daartoe door de minister elektronisch beschikbaar gestelde formulier.

Hoofdstuk 2. Subsidieverlening aan het mkb

Artikel 17. Aanvraaggerechtigde

Subsidie op grond van dit hoofdstuk wordt aangevraagd door een mkb-onderneming.

Artikel 18. Subsidiebedrag

1. De subsidie die wordt verleend voor een van de in artikel 4 genoemde initiatieven bedraagt maximaal € 24.999, met uitzondering van landbouwbedrijven, waarvoor een maximum geldt van € 20.000.
2. Voor initiatieven als bedoeld onder artikel 4, eerste lid, onderdeel a, b en c, bedraagt de subsidie:
 - a. voor een kleine ondernemer: 80% van de subsidiabele kosten;
 - b. voor een middelgrote ondernemer: 60% van de subsidiabele kosten.

Hoofdstuk 3 Subsidieverlening aan samenwerkingsverbanden

Artikel 19. Aanvraagrechtige

1. Subsidie op grond van dit hoofdstuk wordt aangevraagd door de hoofdaanvrager van het samenwerkingsverband.
2. Onder hoofdaanvrager wordt verstaan een mkb-onderneming, brancheorganisatie, onderwijsinstelling, O&O-fonds of werknemers- of werkgeversvereniging, die gemachtigd is om de andere partijen in het samenwerkingsverband in en buiten rechte te vertegenwoordigen.

Artikel 20. Subsidiebedrag

1. De subsidie die wordt verleend voor een van de in artikel 4 genoemde initiatieven bedraagt maximaal € 500.000, waarbij geen enkele partij van het samenwerkingsverband aanspraak kan maken op € 200.000 of meer.
2. Landbouwbedrijven die deelnemen aan een samenwerkingsverband kunnen, in afwijking van het eerste lid, aanspraak maken op een subsidie van maximaal € 20.000.
3. Voor initiatieven als bedoeld onder artikel 4, eerste lid, onderdeel a, b en c, bedraagt de subsidie 60% van de subsidiabele kosten.

Artikel 21. Specifieke eisen subsidieaanvraag en administratie samenwerkingsverbanden

1. In aanvulling op artikel 7 bestaat de subsidieaanvraag voor samenwerkingsverbanden uit:
 - a. de samenwerkingsovereenkomst van het samenwerkingsverband, ondertekend door alle partijen die onderdeel uitmaken van het samenwerkingsverband, vergezeld van een schriftelijke machtiging waaruit blijkt dat de subsidieaanvrager gemachtigd is de andere partijen in het samenwerkingsverband in en buiten rechte te vertegenwoordigen; en
 - b. een begroting waaruit de verdeling van kosten tussen de partijen in het samenwerkingsverband volgt.
2. De hoofdaanvrager is verantwoordelijk voor de administratievoorschriften van alle partijen in het samenwerkingsverband.

Hoofdstuk 4 Subsidieverlening aan grootbedrijven in de landbouw- horeca- of recreatiesector

Artikel 22. Aanvraagrechtige

Subsidie op grond van dit hoofdstuk wordt aangevraagd door een grootbedrijf in de landbouw-, horeca- of recreatiesector.

Artikel 23. Subsidiebedrag

1. De subsidie die wordt verleend voor een van de in artikel 4 genoemde initiatieven bedraagt maximaal € 200.000, met uitzondering van landbouwbedrijven, waarvoor een maximum geldt van € 20.000.
2. Voor initiatieven als bedoeld onder artikel 4, eerste lid, onderdeel a, b en c, bedraagt de subsidie 60% van de subsidiabele kosten.

Hoofdstuk 5 Subsidievaststelling

Artikel 24. Einddeclaratie en subsidievaststelling

1. De subsidieaanvrager dient middels een elektronisch formulier binnen dertien weken na afloop van de periode van het initiatief, vastgelegd in de subsidieverlening, een verzoek tot vaststelling van subsidie in bij de minister, vergezeld van een overzicht van de gerealiseerde resultaten en kosten per initiatief middels een voorgeschreven format.
2. Indien de verleende subsidie een bedrag bedraagt van € 25.000 tot € 125.000, bestaat het verzoek tot vaststelling, in aanvulling op het eerste lid, uit:
 - a. een verslag van de uitgevoerde activiteiten middels een voorgeschreven format; en
 - b. een evaluatieverslag als bedoeld in artikel 26.
3. Indien de verleende subsidie meer bedraagt dan € 125.000, bestaat het verzoek tot vaststelling, in aanvulling op het eerste lid, uit een controleverklaring inclusief een rapport van feitelijke bevindingen omtrent de naleving van de aan de verleende subsidie verbonden verplichtingen door de subsidieaanvrager, opgesteld door een accountant overeenkomstig een door de minister vastgesteld model met inachtneming van een door de minister vastgesteld accountantsprotocol.
4. Indien bij het indienen, dan wel bij het controleren van de einddeclaratie blijkt, dat minder dan 60% van de totale subsidiabele kosten, genoemd in de laatst afgegeven beschikking tot subsidieverlening, is gerealiseerd, wordt het subsidiebedrag op nihil vastgesteld.
5. De subsidieaanvrager kan tot 2 maanden voor het aflopen van het initiatief een verzoek tot wijziging van de subsidieverlening indienen.
6. De minister beslist binnen 22 weken na ontvangst van het verzoek tot vaststelling van de subsidie.

Artikel 25. Intrekking en terugvordering

1. Onverminderd artikel 4:48 van de Algemene wet bestuursrecht wordt de beschikking tot subsidieverlening geheel ingetrokken indien:
 - a. de subsidie niet is besteed aan de in de beschikking tot subsidieverlening toegekende subsidiabele kosten;
 - b. de in de beschikking tot subsidieverlening opgegeven verplichtingen niet zijn nageleefd; of
 - c. binnen 6 maanden na de beschikking tot subsidieverlening, geen aanvang is gemaakt met de uitvoering van de maatregelen uit het initiatief.
2. De beschikking tot subsidieverlening of de beschikking tot subsidievaststelling kan, in afwijking van het eerste lid, gedeeltelijk worden ingetrokken indien er naar het oordeel van de minister geen aanleiding is de subsidie geheel in te trekken.
3. Indien de beschikking tot subsidievaststelling geheel of gedeeltelijk wordt ingetrokken, wordt het subsidiebedrag dat tot dat moment is uitgekeerd, vermeerderd met de wettelijke rente, geheel of gedeeltelijk van de subsidieaanvrager teruggevorderd.

Artikel 26. Evaluatie van de initiatieven

1. De subsidieaanvrager draagt zorg voor de evaluatie van de uitvoering van het initiatief op grond van deze regeling en het bereik, de doeltreffendheid en doelmatigheid daarvan.
2. Het evaluatieverslag wordt gelijktijdig met de aanvraag tot subsidievaststelling aangeboden.
3. Het evaluatieverslag omvat in ieder geval:
 - a. een beschrijving van het uitgevoerde initiatief;
 - b. een beschrijving van het implementatie- en uitvoeringsproces en de leerervaringen die daarbij zijn opgedaan; en
 - c. een overzicht van de bereikte resultaten.

Hoofdstuk 6. Slotbepalingen

Artikel 27. Evaluatie van de regeling

1. De minister draagt zorg voor de evaluatie van de doeltreffendheid en doelmatigheid van deze regeling.
2. De subsidieaanvrager werkt mee aan door of namens de minister ingesteld onderzoek dat erop is gericht de minister inlichtingen te verschaffen die van belang zijn voor de evaluatie van de doeltreffendheid en doelmatigheid van deze regeling en de ontwikkeling van het beleid van de minister. De subsidieaanvrager verstrekt in dat kader de daartoe benodigde inlichtingen, gegevens en bescheiden.

Artikel 28. Inwerkingtreding

1. Deze regeling treedt in werking met ingang 1 januari 2020 en vervalt met ingang van 1 januari 2025.
2. In afwijking van het eerste lid blijft deze regeling, zoals die luidde op 31 december 2024, van toepassing op de afwikkeling van verleende subsidies op grond van deze regeling.

Artikel 29. Citeertitel

Deze regeling wordt aangehaald als: Stimuleringsregeling voor leren en ontwikkelen in mkb-ondernemingen en specifiek voor de grootbedrijven in de landbouw-, horeca- of recreatiesector.

Deze regeling zal met toelichting en de bijlage in de Staatscourant worden geplaatst.

Den Haag,
de Minister van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

W. Koolmees

Bijlage, behorend bij artikel 1, Stimuleringsregeling voor leren en ontwikkelen in mkb-ondernemingen en specifiek voor de grootbedrijven in de landbouw-, horeca- of recreatiesector.

Lijst met SBI-codes voor landbouw-, horeca- en recreatiesector.

Landbouw (branche A. Landbouw, bosbouw en visserij; subbranche 01. Landbouw, jacht en dienstverlening voor de landbouw en jacht):

011 Teelt van eenjarige gewassen
0111 Teelt van granen, peulvruchten en oliehoudende zaden
0113 Teelt van groenten en wortel- en knolgewassen
01131 Teelt van groenten in volle grond
01132 Teelt van groenten onder glas
01133 Teelt van paddenstoelen
01134 Teelt van aardappels en overige wortel- en knolgewassen
0116 Teelt van vezelgewassen
0119 Teelt van overige eenjarige gewassen
01191 Teelt van snijbloemen en snijheesters in de volle grond
01192 Teelt van snijbloemen en snijheesters onder glas
01193 Teelt van voedergewassen
01199 Teelt van overige eenjarige gewassen (rest)
012 Teelt van meerjarige gewassen
0121 Teelt van druiven
0124 Teelt van pit- en steenvruchten
01241 Teelt van appels en peren
01242 Teelt van steenvruchten
0125 Teelt van overige boomvruchten, kleinfruit en noten
01251 Teelt van aardbeien in de volle grond
01252 Teelt van aardbeien onder glas
01253 Teelt van houtig klein fruit in de volle grond (incl. overige boomvruchten en noten)
01254 Teelt van houtig klein fruit onder glas
0127 Teelt van gewassen bestemd voor de vervaardiging van dranken
0128 Teelt van specerijgewassen en van aromatische en medicinale gewassen
0129 Teelt van overige meerjarige gewassen
013 Teelt van sierplanten
0130 Teelt van sierplanten
01301 Teelt van bloembollen
01302 Teelt van perkplanten in de volle grond
01303 Teelt van perkplanten onder glas
01304 Teelt van potplanten onder glas
01305 Teelt van boomkwekerijgewassen in de volle grond
01309 Teelt van overige sierplanten in de volle grond
01411 Houden van melkvee
01412 Opfokken van jongvee voor de melkveehouderij
01421 Houden van vleeskalveren
01422 Overige vleesveehouderij en zoogkoeienbedrijven
0143 Fokken en houden van paarden en ezels
01451 Fokken en houden van schapen
01452 Fokken en houden van geiten
01461 Fokvarkens- en vermeerderingsbedrijven
01462 Vleesvarkensbedrijven
01463 Gesloten en deels gesloten varkensbedrijven
01471 Opfokken en/of houden van leghennen
01472 Opfokken en/of houden van vleeskuikens
01473 Opfokken en/of houden van ouderdieren van leghennen en vleeskuikens
01479 Opfokken en/of houden van overig pluimvee

01491 Fokken en houden van edelpelsdieren
01499 Fokken en houden van overige dieren (rest)

0150 Akker- en/of tuinbouw in combinatie met het fokken en houden van dieren
0161 Dienstverlening voor de akker- en/of tuinbouw
0162 Dienstverlening voor het fokken en houden van dieren
0163 Behandeling van gewassen na de oogst
0164 Behandeling van zaden voor vermeerdering
0170 Jacht
8130 Landschapsverzorging

Horeca (branche I. Logies-, maaltijd en drankverstrekking; subbranches 55. Logiesverstrekking en 56. Eet- en drinkgelegenheden):

551 Hotels e.d.
5510 Hotels e.d.
55101 Hotel-restaurants
55102 Hotels (geen hotel-restaurants), pensions en conferentieoorden
552 Verhuur van vakantiehuisjes en appartementen; jeugdherbergen en vakantiecampen
5520 Verhuur van vakantiehuisjes en appartementen; jeugdherbergen en vakantiecampen
55201 Verhuur van vakantiehuisjes en appartementen
55202 Jeugdherbergen en vakantiecampen
553 Kampeerterreinen
5530 Kampeerterreinen
559 Overige logiesverstrekking
5590 Overige logiesverstrekking
561 Restaurants, cafetaria's e.d.
5610 Restaurants, cafetaria's e.d. en ijssalons
56101 Restaurants
56102 Fastfoodrestaurants, cafetaria's, ijssalons, eetkramen e.d.
562 Kantines en catering
5621 Eventcatering
5629 Kantines en contractcatering
85321 Middelbaar beroepsonderwijs
563 Cafés
5630 Cafés

Recreatie (branche R. Cultuur, sport en recreatie; subbranche 93 Sport en recreatie):

55201 Verhuur van vakantiehuisjes en appartementen
932 Overige recreatie
9321 Pret- en themaparken; kermisattracties
93211 Pret- en themaparken
93212 Kermisattracties
9329 Overige ontspanning en recreatie (rest)
93291 Jachthavens
93299 Overige recreatie (rest) (geen jachthavens)
94993 Steunfondsen (geen steunfondsen op het gebied van welzijnszorg)

Toelichting

Algemeen deel

1. Aanleiding

Door de veranderingen op de arbeidsmarkt is een leven lang ontwikkelen (LLO) van steeds groter belang. Mensen moeten langer doorwerken door de verhoging van de pensioengerechtigde leeftijd en banen veranderen razendsnel door technologische ontwikkelingen. Voor zowel werkgevers als werkenden is het belangrijk om hierop te anticiperen. Het is voor werkgevers van belang te weten welke kennis en vaardigheden nodig zijn voor de continuïteit en groei van het bedrijf, en wat dat nu en in de toekomst vraagt van medewerkers. Daartoe kunnen werkgevers investeren in het creëren van een positieve leercultuur en een leerrijke werkomgeving. Dit zorgt ervoor dat zij hun onderneming of instelling toekomstbestendig behouden en dat medewerkers inzetbaar en productief blijven en aantrekkelijk zijn voor nieuw personeel. Alleen op deze manier kan worden meegegaan op de dynamische arbeidsmarkt.

In het mkb ontbreekt het regelmatig aan tijd, geld, kennis of capaciteit om zich te richten op de toekomstbestendigheid van de onderneming en het op peil houden van de kennis en vaardigheden van de werkenden in de onderneming. LLO is in het mkb dan ook minder sterk ontwikkeld dan bij grotere bedrijven.¹ Om het mkb klaar te maken en te houden voor de veranderingen op de arbeidsmarkt, stelt de minister jaarlijks € 48 miljoen beschikbaar via Stimuleringsregeling voor leren en ontwikkelen in mkb-ondernemingen en specifiek voor de grootbedrijven in de landbouw-, horeca- of recreatiesector (SLIM-regeling), zoals gevraagd tijdens de behandeling van de Wet arbeidsmarkt in Balans (Wab) in de motie Wiersma c.s.² Met deze middelen kunnen mkb-werkgevers (verder) investeren in de ontwikkeling van LLO binnen hun bedrijf.

Ook in bepaalde sectoren is het lastiger dan in andere sectoren om te investeren in de ontwikkeling van LLO. De landbouw-, horeca- en recreatiesector kenmerken zich door seizoensarbeid en flexibele arbeidsrelaties. Door werkgevers in deze sectoren wordt in het algemeen minder vaak geïnvesteerd in de scholing en ontwikkeling van flexibele werknemers dan in werknemers met een duurzame arbeidsrelatie. Om het ook in deze sectoren mogelijk te maken om een leercultuur te creëren en het juiste personeel te vinden, wordt er door de minister middels de SLIM-regeling en een wijziging in de Subsidieregeling Praktijkleren voor vijf jaar 12 miljoen extra geïnvesteerd in de landbouw, horeca en recreatiesector. Deze middelen zijn vrijgekomen naar aanleiding van de motie Heerma c.s.³ De wijziging van de Subsidieregeling praktijkleren worden niet meegenomen in deze regeling, maar wordt wel op hoofdlijnen toegelicht in het algemene deel van deze toelichting.⁴

2. Probleembeschrijving

LLO in Nederland

Nederland doet het in internationaal opzicht goed op het terrein van onderwijs, scholing en informeel leren. Deelname aan formele en non-formele vormen van

¹ Dit wordt ook geconstateerd door de OESO, SER en Commissie vraagfinanciering mbo. De rapporten graag vermelden met vindplaatsen.

² Kamerstukken II 2018-19, 35074, nr. 45.

³ Kamerstukken II 2018-19, 35074, nr. 50.

⁴ Kamerstukken II 2018/19, 35074, nr. 68, Brief Uitvoering van de motie Heerma c.s. 21 augustus 2019.

scholing en informeel leren en ontwikkelen ligt gemiddeld genomen hoog.⁵ Zo heeft in de afgelopen twee jaar 54 procent van alle werkenden een of meerdere cursussen gevolgd. Het meeste leren vindt plaats tijdens het werk: van alle tijd die volwassenen aan leren en ontwikkelen besteden, gaat circa 85 procent naar het leren op de werkplek.

Toch is het bovenstaande geen reden om tevreden achterover te leunen. De OESO concludeert dat er nog te weinig sprake is van een leercultuur en de bereidheid om te leren is bij volwassenen in Nederland lager dan bij leeftijdsgenoten in andere OESO-landen.⁶ In het algemeen geldt dat veel mensen zich momenteel alleen bijscholen als er een acute noodzaak is, bijvoorbeeld bij baanverlies of bij reorganisatie. Daarnaast spelen factoren als het gebrek aan motivatie, het tekort aan financiële middelen en het gebrek aan tijd een rol.⁷ Voornamelijk bij laagopgeleiden, flexwerkers, ouderen en werkenden in kleine bedrijven blijft de scholingsdeelname achter. Daarbij spelen ook de mogelijkheden voor de ontwikkeling door de werkgever een rol.

Inzet kabinet

Het kabinet zet stevig in op een leven lang ontwikkelen. In september 2018 heeft het kabinet het meerjarige actiegerichte programma LLO aangekondigd.⁸ In deze aanpak staat het stimuleren van eigen regie centraal, zodat mensen zich kunnen blijven ontwikkelen en hun eigen keuzes kunnen maken. Dit doet het kabinet onder andere door duidelijkheid te bieden aan private partijen over de fiscale behandeling van private individuele leer- en ontwikkelbudgetten. In aanvulling daarop komt er ook een publiek leer- en ontwikkelbudget. Dit zogenoemde STAP-budget komt voor iedereen tot de AOW-gerechtigde leeftijd beschikbaar. Met het STAP-budget wordt LLO toegankelijk gemaakt voor iedereen en kunnen mensen zelf de keuze maken aan welke vorm van scholing zij willen doen.⁹ Daarnaast wordt er gewerkt aan de flexibilisering van het opleidingsaanbod, zodat een opleiding ook goed te combineren is met werk en privéleven. Tot slot wordt met deze regeling een leven lang ontwikkelen in het mkb en de landbouw-, horeca en recreatiesector gestimuleerd.

LLO in het MKB

Een cultuur gericht op een leven lang ontwikkelen is in het mkb minder sterk ontwikkeld dan bij grotere bedrijven.¹⁰ Het is voor mkb-werkgevers lastig om scholing en ontwikkeling een vanzelfsprekend onderdeel te maken van het werk. Dit heeft verschillende redenen:

- Binnen het mkb is er veelal geen tijd voor scholing. Mkb-werkgevers zijn doorgaans druk bezig met het van dag tot dag runnen van hun bedrijf. Dat brengt mee dat er minder tijd is om te onderzoeken welke ontwikkel- en scholingsmogelijkheden er zijn en welke ingezet kunnen worden.
- Binnen het mkb is er onvoldoende kennis over de te volgen scholing en over welke scholing het beste kan worden ingezet. Ondernemers hebben niet altijd het overzicht van grote economische en maatschappelijke trends en de gevolgen die deze trends hebben voor hun bedrijf. Dit leidt

⁵ Formeel leren betreft de diplomagerichte opleidingen die door de overheid erkend worden, bijvoorbeeld opleidingen in het mbo of hoger onderwijs. Bij non-formeel leren gaat het om cursussen, trainingen en bedrijfsspecifieke opleidingen, die private opleiders kunnen aanbieden, of die als private activiteit door publiek bekostigde onderwijsinstellingen kunnen worden aangeboden. Bij informeel leren gaat het vaak om ongestructureerd leren door het opdoen van ervaring: men leert zonder dat men de intentie heeft om te leren. Er vindt geen certificering plaats. Bron: Onderwijsraad, *Leren in samenspel* (2003).

⁶ OECD Skills Strategy, Diagnostic Report Netherlands, p. 24 en 25.

⁷ Panteia (2019) *Belemmeringen voor een Leven Lang Ontwikkelen*.

⁸ Kamerstukken II 2018-19, 30 012, nr. 92.

⁹ Op 20 september 2019 is de concept-regeling naar de Kamer verstuurd. Kamerstukken II 2018/19, 30012, nr. 121.

¹⁰ Dit wordt ook geconstateerd door de OESO, SER en Commissie vraagfinanciering mbo.

ertoe dat het voor mkb-werkgevers moeilijker is om in te schatten welke scholingsmogelijkheden er zijn die ingezet kunnen en moeten worden om te zorgen dat hun bedrijf de trends kan volgen. Daarbij speelt ook mee dat in zijn geheel genomen mkb-werkgevers slechts zelden gebruik maken van een personeelsadviseur, die inzicht kan bieden in scholing die werknemers nodig hebben voor ofwel de uitoefening van een functie ofwel de doorgroei naar andere functies. Dit alles zorgt ervoor dat mkb-werkgevers doorgaans maar weinig kennis hebben van de scholingsmogelijkheden die er zijn.

- De investeringen die gedaan moeten worden in het kader van het opzetten en uitvoeren van een leercultuur zijn groot, terwijl het risico bestaat dat de investering onvoldoende rendement oplevert voor de mkb-werkgever. Dat kan zorgen voor terughoudendheid bij mkb-werkgevers voor het inzetten van scholing.

Om deze knelpunten aan te pakken en een leercultuur te creëren in het mkb, zijn er door O&O-fondsen, sectororganisaties en werkgevers- en werknemersorganisaties al diverse initiatieven genomen. Ook de staatssecretaris van EZK zet zich met het MKB!dee in om mkb-werkgevers te stimuleren om meer te investeren in scholing en ontwikkeling van huidige en toekomstige werknemers.¹¹ Deze subsidie is een budget om knelpunten en belemmeringen aan te pakken. Dit heeft al geleid tot mooie en innovatieve projecten. Toch is er nog veel ruimte voor verbeteringen op het gebied van leven lang ontwikkelen in het mkb. Dit vraagt om extra ondersteuning en stimulans vanuit de overheid.

Cijfers mkb

Bijna driekwart van de werknemers in Nederland is werkzaam in het mkb. Begin 2019 telde Nederland ruim 1,75 miljoen MKB-bedrijven. Vergeleken met 2009 is dit een toename van 52,1 procent. Het totaal aantal bedrijven in Nederland bestond begin eerste kwartaal van dit jaar voor 99,8 procent uit MKB-bedrijven. Het aandeel van het kleinbedrijf (tot 50 werkzame personen) stond op 99,2 procent, het middenbedrijf (50 tot 250 werkzame personen) op 0,7 procent.¹²

LLO in de landbouw-, horeca- en recreatiesector

In de sectoren landbouw, horeca en recreatie is de vraag naar werk door seizoenen en weersomstandigheden onregelmatig over het jaar verdeeld. Daardoor wordt vaker met tijdelijke arbeidsovereenkomsten gewerkt. Dit blijkt bijvoorbeeld uit de cijfers van het CBS die laten zien dat in de sectoren, cultuur, sport en recreatie, horeca en landbouw het aantal flexwerkers het hoogst is. In de cultuur-, sport- en recreatiesector heeft 23,6% een flexibele arbeidsrelatie. In de horeca betreft dit 52,6% en in de landbouw, bosbouw en visserij 17,4%. Bekend is dat flexwerkers relatief minder vaak deelnemen aan scholing en informeel leren. Dit terwijl een leven lang ontwikkelen noodzakelijk is om ervoor te zorgen dat mensen kunnen anticiperen op veranderingen en duurzaam inzetbaar blijven op een steeds dynamischere arbeidsmarkt. De motie Heerma c.s.¹³ verzoekt om de landbouw-, horeca- en recreatiesector tegemoet te komen met een investering in de scholing van werknemers via een tegemoetkoming in de loonkosten voor bbl-plekken. Een gedeelte van het beschikbare budget (te weten € 10,6 miljoen) wordt dan ook ondergebracht in een apart compartiment van de Subsidieregeling praktijkleren, zodat werkgevers in de desbetreffende sectoren extra subsidie ontvangen voor het aanbieden van bbl-leerplekken bovenop het bedrag aan subsidie waarop zij op grond van de huidige regeling praktijkleren al aanspraak kunnen maken.

¹¹ *Start. 2019, 13502.*

¹² <https://mkbstatline.cbs.nl/#/MKB/nl/dataset/48005NED/table?ts=1570713595427>.

¹³ Kamerstukken II 2018/19, 35074, nr. 50.

In gesprekken met de landbouw, horeca en recreatie branches is de wens geuit om het beschikbare budget breder in te zetten dan enkel de tegemoetkoming in de loonkosten voor bbl-plekken. Door de seizoensgebonden arbeid in de sectoren landbouw, horeca en recreatie is het in die sectoren lastig om een leercultuur te ontwikkelen. Dit geldt niet slechts voor het mkb, maar ook voor het grootbedrijf in die sectoren. Daarom is er voor gekozen om een deel van het budget van de motie Heerma c.s. (te weten € 1,2 mln.) beschikbaar te stellen voor subsidies voor grootbedrijven in de sectoren landbouw, horeca en recreatie op grond van deze regeling. Door de regeling ook van toepassing te laten zijn op het grootbedrijf binnen deze drie sectoren worden ook deze bedrijven gestimuleerd te investeren in een leven lang ontwikkelen. Daarnaast is de regeling uiteraard ook van toepassing op de mkb-ondernemingen in de drie sectoren, maar deze groep valt onder budget van de motie Wiersma c.s.¹⁴

3. Inhoud van de regeling

Doel en doelgroep

Het doel van de stimuleringsregeling is om werkgevers in het mkb te stimuleren om meer in te zetten op een leven lang ontwikkelen in hun organisatie. En daarnaast is er in de regeling specifieke aandacht voor de grootbedrijven uit de sectoren landbouw, horeca en recreatie. Er is budget beschikbaar voor subsidie aan werkgevers die inzetten op initiatieven gericht op leven lang ontwikkelen in hun onderneming.

Individuele werkgevers in het mkb kunnen een beroep doen op de stimuleringsregeling, wanneer zij een initiatief willen uitvoeren gericht op leven lang ontwikkelen in de eigen onderneming.

Naast subsidie voor individuele werkgevers in het mkb is er ook voor gekozen om een deel van het budget beschikbaar te stellen voor subsidies voor samenwerkingsverbanden in het mkb. Een samenwerkingsverband is een samenwerking tussen ten minste twee individuele mkb-werkgevers, eventueel aangevuld met partijen als een brancheorganisatie, O&O-fonds, werkgeversorganisatie, werknemersorganisatie, onderwijsinstelling of overheidsinstelling.

De reden om ook budget beschikbaar te stellen voor subsidies voor initiatieven van samenwerkingsverbanden is omdat initiatieven dankzij deze samenwerkingsverbanden op grotere schaal ingezet kunnen worden. Met de initiatieven die op grotere schaal ingezet kunnen worden, wordt leven lang ontwikkelen niet gestimuleerd in één enkele onderneming maar in bijvoorbeeld een hele regio of hele sector. Bovendien is de verwachting dat dankzij samenwerkingsverbanden ook de kleine bedrijven beter bereikt kunnen worden. Het effect van de initiatieven kan daarmee veel groter zijn en zorgen voor een sterkere leercultuur in het mkb als geheel.

Tot slot is er budget voor subsidies voor aanvragen van individuele werkgevers die een grootbedrijf hebben in de sectoren landbouw, horeca en recreatie. Voor deze bedrijven geldt, net als voor de mkb-ondernemingen, dat zij subsidie kunnen krijgen voor initiatieven die gericht zijn op het versterken van een leven lang ontwikkelen in de eigen onderneming.

Subsidiabele initiatieven

In de regeling is een limitatieve lijst opgenomen van initiatieven waarvoor subsidie aangevraagd kan worden. Van belang is dat de initiatieven waarvoor subsidie wordt aangevraagd, zijn gericht op het leren en ontwikkelen in het mkb en dat het

¹⁴ Kamerstukken II 2018/19, 35074, nr. 45.

effect van de initiatieven dus ook bij het mkb terecht komen. De benoemde initiatieven in de regeling bieden enerzijds ruimte om een aanvraag voor een initiatief in te dienen die gericht is op het ondersteunen, begeleiden of invoeren van een methode in een mkb-onderneming die werknemers stimuleert hun kennis, vaardigheden en beroepshouding verder te ontwikkelen door scholing tijdens het werk. Anderzijds is de regeling gericht op meer concrete instrumenten om mkb-werkgevers de ruimte te bieden om te onderzoeken welke scholing- en opleidingsbehoefte en mogelijkheden er zijn binnen hun bedrijf en bij hun medewerkers. Hieronder wordt kort stil gestaan bij ieder initiatief.

A. de doorlichting van de onderneming

Het is voor mkb-werkgevers niet altijd duidelijk wat de veranderingen op de arbeidsmarkt betekenen voor hun onderneming, en daarmee ook voor de benodigde kennis en vaardigheden van het personeel. Daarom kunnen individuele mkb-werkgevers, samenwerkingsverbanden of de grootbedrijven uit de landbouw-, horeca- en recreatiesector een subsidie aanvragen om hun onderneming door te lichten om zo inzichtelijk te maken wat de scholingsbehoefte van de onderneming is. Deze doorlichting moet uitmonden in een opleidings- of ontwikkelplan.

B. het verkrijgen van loopbaanadviezen

De doorlichting van de onderneming richt zich op de scholingsbehoefte vanuit het perspectief van de onderneming. Daarnaast is het voor het ontwikkelen van een leercultuur in het mkb ook van belang dat er aandacht komt voor de ontwikkeling van kennis en vaardigheden van werknemers. In dat verband is van groot belang om te zien welke wensen, ambities en mogelijkheden de werknemers hebben, zodat werkgever en werknemer daar op in kunnen zetten. Daarom kunnen de werkgevers subsidie aanvragen voor het verkrijgen van loopbaanadviezen ten behoeve van de werkenden in een mkb-onderneming.

C. Een methode in de onderneming die werknemers in het bedrijf stimuleert hun kennis, vaardigheden en beroepshouding verder te ontwikkelen tijdens het werk

Brancheorganisaties, werkgevers- en werknemersorganisaties en O&O fondsen hebben diverse initiatieven genomen om te komen tot een sterkere leercultuur in het mkb. Daarom stimuleert deze regeling ook om de al succesvol bewezen projecten verder uit te breiden of op te schalen, zoals bedrijfsscholen (zie kader).

Bedrijfsschool

Bedrijven voelen de noodzaak om personeel aan te trekken, te binden en duurzaam inzetbaar te houden. Dit kan bijvoorbeeld door aan te sluiten bij een bestaande bedrijfsschool of door een bedrijfsschool op te richten. De term bedrijfsscholen is geen beschermde term en een eenduidige definitie ligt dan ook niet voorhanden. Het kabinet wil met deze regeling de bedrijfsschool in de breedste zin van het woord stimuleren. Hierbij kan gedacht worden aan mkb-ondernemer(s) die aansluiten bij een bestaande bedrijfsschool of mkb-ondernemers die gezamenlijk besluiten een bedrijfsschool op te richten. Binnen deze bedrijfsschool kunnen, al dan niet in samenwerking met een onderwijsinstelling, onderwijsprogramma's op mbo of ho niveau of branche- of bedrijfsopleidingen worden aangeboden. Het belangrijkste is dat de bedrijfsschool bijdraagt aan het versterken van de leercultuur en het opleiden van medewerkers of werkzoekenden.

Ook initiatieven die erop gericht zijn een leerrijke werkomgeving te creëren, bijvoorbeeld door het ontwikkelen van nieuwe vaardigheden via taakrotatie of taakaanpassing – eventueel gevalideerd via EVC – komen voor subsidie in aanmerking.

Verder kan gedacht worden aan het ontwikkelen en toepassen van een systeem van periodieke ontwikkelgesprekken met de medewerkers in het bedrijf. Binnen het ontwikkelen en toepassen van het systeem, vallen ook de adviesgesprekken of workshops waarin aandacht wordt besteed aan het ontwikkelen van de vaardigheden van de leidinggevende om ontwikkelgesprekken te voeren. Daarnaast biedt deze grond ruimte om nieuwe initiatieven te starten, die als doel hebben het leven lang ontwikkelen in het mkb te stimuleren.

D. het bieden van praktijkleerplaatsen aan deelnemers ten behoeve van een beroepsopleiding in de derde leerweg bij een erkend leerbedrijf

Het mbo kent drie leerwegen waarop een mbo-opleiding gevolgd kan worden en het betreffende mbo-diploma kan worden behaald; de beroepsbegeleidende leerweg (bbl), de beroepsopleidende leerweg (bol) en de beroepsopleiding derde leerweg. De bbl en bol worden gefinancierd door het minister van OCW, de derde leerweg daarentegen wordt niet gefinancierd door het ministerie van OCW. De beroepsopleiding derde leerweg kent, anders dan de andere twee wegen in het mbo, geen wettelijk vastgestelde urennorm voor begeleidde onderwijstijd of beroepspraktijkvorming. Daarnaast geldt de wettelijke studieduur niet. Dit biedt meer flexibiliteit voor onderwijsprogramma's.

Werkgevers die een praktijkleerplaats bieden voor een bbl kunnen reeds subsidie krijgen op grond van de Subsidieregeling Praktijkleren. Voor de beroepsopleiding derde leerweg zijn er echter nog geen mogelijkheden voor werkgevers om een tegemoetkoming te krijgen in de kosten voor het bieden van een praktijkleerplaats aan een werknemer of werkzoekende. Dit kan werkgevers er van weerhouden om hun werknemers (delen van) een mbo-diploma te laten behalen via de beroepsopleiding derde leerweg, terwijl deze leerweg vanwege de flexibiliteit juist voor volwassenen waardevol kan zijn. Daarom worden met deze regeling de inspanningen van werkgevers om eigen personeel of nieuw aan te nemen personeel (delen van) mbo-opleidingen in de beroepsopleiding derde leerweg te laten volgen gesubsidieerd.

De opleidingen in de beroepsopleiding derde leerweg zijn diplomagericht, maar bieden ook ruimte om op verzoek van een werkende of werkzoekende een instelling een onderwijsovereenkomst te laten afsluiten voor een deel van de duur van een mbo-opleiding. Hierdoor kan de werkende of werkzoekende, in een korte periode, een mbo-certificaat behalen. Daarnaast kunnen mbo-instellingen, die deelnemen aan de pilots praktijkleren met de praktijkverklaring in het mbo, voor een aantal maanden een onderwijsovereenkomst afsluiten met werkzoekenden en werkenden voor het volgen van een deel van de beroepspraktijkvorming van de opleiding. Het gaat hierbij om werkenden en werkzoekenden zonder startkwalificatie voor wie het behalen van een mbo-diploma of mbo-certificaat (vooralsnog) een brug te ver is. Het deel van de opleiding wordt uitgevoerd in de praktijk van een erkend leerbedrijf en afgerond met een praktijkverklaring (als onderdeel van een mbo-verklaring). Met de pilots wordt onderzocht of deze praktijkleerroute de kwetsbare positie op de arbeidsmarkt van werkenden en werkzoekenden zonder startkwalificatie kan verstevigen. Het mbo-certificaat of een praktijkverklaring kan een opmaat zijn naar het behalen van het mbo-diploma

De focus van deze regeling op (delen van) opleidingen in de beroepsopleiding derde leerweg in het mbo ligt voor de hand, omdat werkgevers hiermee worden gestimuleerd om medewerkers die zich in een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt bevinden, bijvoorbeeld omdat zij geen startkwalificatie bezitten, te begeleiden naar een hoger niveau. De beroepsopleiding in de derde leerweg biedt veel ruimte voor verkorting voor medewerkers die al over de nodige werkervaring beschikken. Ook biedt de derde leerweg mogelijkheden om, gedurende een aantal maanden, nieuwe of zittende medewerkers in de praktijk van het leerbedrijf op te

leiden en het traject af te ronden met een praktijkverklaring of mbo-certificaat. De beroepsopleiding derde leerweg is, vanwege deze ruime mogelijkheden, een zeer geschikte leerweg om maatwerktrajecten te realiseren voor volwassenen met werkervaring, werkzoekenden of werknemers die een carrièreswitch willen maken.

Voor dit initiatief zal geregeld worden dat werkgevers een vaste vergoeding van maximaal € 2.700 per gerealiseerde praktijkleerplaats kunnen krijgen. De vergoeding van € 2.700 geldt voor een opleiding van een jaar. Als de opleiding korter duurt dan een jaar, wordt de hoogte van de vergoeding naar rato vastgesteld.

Het bedrag van € 2.700 is een vergoeding voor de kosten die de werkgever moet maken in verband met het verkrijgen van de opleiding voor de werknemer, zoals begeleidingskosten, kosten voor productiviteitsverlies of (voor zover van toepassing) verletkosten. Deze vergoeding is niet bedoeld ter dekking van de kosten voor de inkoop van (niet-bekostigde) opleidingen (kosten uitvoering onderwijs door onderwijsinstelling).¹⁵

Subsidieregeling flexibel beroepsonderwijs beroepsopleiding derde leerweg.

Met de subsidieregeling voor het stimuleren van verdere flexibilisering van het mbo stelt het kabinet verdeeld over vier jaar, € 20 miljoen beschikbaar. De subsidie heeft als doel om bekostigde en niet-bekostigde door OCW erkende mbo-instellingen gezamenlijk een onderwijsprogramma te laten ontwikkelen dat aansluit op de vraag van de doelgroep van werkenden en werkzoekende. Deze subsidie ziet specifiek op het ontwikkelen van het onderwijsprogramma en uitdrukkelijk niet op de uitvoering van de opleiding.

De SLIM-regeling voorziet in de kosten voor het bedrijf voor het bieden van praktijkleerplaatsen bij de uitvoering van de opleiding. De regelingen zijn aanvullend aan elkaar.

Subsidiehoogte en cofinanciering

Subsidie op grond van de SLIM-regeling wordt altijd verleend op basis van cofinanciering. Dat wil zeggen dat van de subsidieaanvrager een eigen bijdrage bij het initiatief wordt verwacht. De mate van cofinanciering hangt af van de subsidieaanvrager. Er is voor gekozen om zoveel mogelijk één percentage van cofinanciering te hanteren. Voor subsidies aan middelgrote ondernemingen¹⁶, samenwerkingsverbanden en grootbedrijven¹⁷ uit de landbouw-, horeca- en recreatiesector¹⁸ geldt een cofinancieringspercentage van 60%. Dat wil zeggen dat deze partijen 40% van de subsidiabele kosten zelf moeten dragen.

De enige uitzondering geldt voor kleine ondernemingen¹⁹: voor hen geldt een cofinancieringspercentage van 80%. Kleine ondernemingen hoeven dus slechts 20% zelf bij te dragen aan de financiering van het initiatief. Reden voor het afwijkende percentage voor kleine werkgevers is dat de financiële middelen van

¹⁵ Opleidingskosten voor deze onderwijsvormen kunnen straks wel vergoed worden onder het STAP-budget.

¹⁶ Onder een middelgrote onderneming wordt verstaan een onderneming waar meer dan 50 maar minder dan 250 personen werkzaam zijn en waarvan de jaaromzet € 50 miljoen en/of het jaarlijkse balanstotaal € 43 miljoen niet overschrijdt.

¹⁷ Onder grootbedrijf wordt in dit verband verstaan een onderneming waar meer dan 250 personen werkzaam zijn en waarvan de jaaromzet hoger is dan € 50 miljoen (of de jaarlijkse balanstotaal hoger is dan € 43 miljoen).

¹⁸ Of het bedrijf valt onder de sector landbouw, horeca of recreatie moet blijken uit de code voor de Standaard Bedrijfsindeling van het CBS.

¹⁹ Onder kleine werkgever wordt verstaan een onderneming waar minder dan 50 personen werkzaam zijn en waarvan de jaaromzet of het jaarlijkse balanstotaal € 10 miljoen niet overschrijdt.

kleine werkgevers aanzienlijk kleiner zijn en deze werkgevers bij een cofinancieringspercentage van 60% mogelijk niet de kosten kunnen dragen. Dat brengt het risico mee dat kleine werkgevers minder initiatieven gaan inzetten die gericht zijn op een leven lang ontwikkelen. Tegelijkertijd is het juist ook van belang dat deze kleine werkgevers meer gaan inzetten op een leven lang ontwikkelen, zowel voor hun onderneming als voor hun werknemers. Om ervoor te zorgen dat ook deze werkgevers zoveel mogelijk worden bereikt, geldt voor deze werkgevers dus een hoger cofinancieringspercentage.

De maximale subsidie voor individuele mkb-werkgevers bedraagt € 24.999. Deze grens sluit aan bij de grens uit de Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS. Voor subsidies die meer dan € 25.000 gelden extra eisen ten aanzien van de verantwoording van de uitvoering van het gesubsidieerde initiatief. Deze extra eisen brengen administratieve last mee, wat mkb-werkgevers er mogelijk van kan weerhouden om subsidie voor een initiatief aan te vragen. Door de maximale subsidie gelijk te stellen aan de grens van 25.000 die in de Kaderregeling is opgenomen, hoeven werkgevers niet te voldoen aan de extra verantwoordingseisen en wordt de administratieve last voor individuele mkb-werkgevers die een subsidie willen aanvragen sterk beperkt. Voor mkb-ondernemingen uit de landbouwsector is de subsidie maximaal € 20.000. Dat heeft te maken met de landbouw de-minimisverordening.²⁰ In die verordening wordt bepaald dat er geen sprake is van geoorloofde staatssteun aan een bedrijf uit de landbouw, wanneer de steun over een periode van drie kalenderjaren niet meer dan € 20.000 bedraagt.

De maximale subsidie voor een samenwerkingsverband bedraagt € 500.000. Daarbij geldt dat geen van de partijen van het samenwerkingsverband aanspraak mag maken op meer dan € 200.000 aan subsidie. Deze grenzen hangen samen met de Europese grenzen die gesteld worden aan geoorloofde staatssteun. Bovendien geldt dat geen van de partijen uit het samenwerkingsverband aanspraak mag maken op meer dan 80% van het totaal aangevraagde subsidiebedrag. Dat hangt samen met de eis dat de werkzaamheden van het initiatief waarvoor subsidie is aangevraagd moeten worden verdeeld onder de partijen uit het samenwerkingsverband. Ook wanneer ondernemingen uit de landbouwsector deel uitmaken van een samenwerkingsverband geldt voor die ondernemingen de maximale subsidie van € 20.000 in verband met de landbouw de-minimisverordening.

Ook voor het grootbedrijf uit de horeca- en recreatiesector bedraagt de subsidie maximaal € 200.000, in verband met de Europese grenzen die gesteld worden aan geoorloofde staatssteun. Ook hier geldt de uitzondering voor grootbedrijven uit de landbouwsector op grond van de landbouw de-minimisverordening: de maximale subsidie aan deze ondernemingen mag maximaal € 20.000 bedragen.

Voor het bieden van praktijkleerplaatsen in de beroepsopleiding in de derde leerweg, ten behoeve van het behalen van een mbo-diploma, mbo-certificaat of praktijkverklaring, geldt dat de maximale subsidie € 2.700 per gerealiseerde praktijkleerplaats is. Er is gekozen om de maximum subsidie gelijk te trekken met de maximum subsidie die werkgevers kunnen ontvangen op grond van de subsidieregeling praktijkleren. Aangezien het in de derde leerweg vaak gaat om maatwerktrajecten met een kortere opleidingsduur, is de hoogte van de subsidie die een werkgever ontvangt is afhankelijk van de duur van het traject. Als het traject dat gevolgd is een jaar (40 weken) heeft geduurd, dan ontvangt de werkgever de maximale vergoeding. Heeft het traject korter geduurd, dan wordt de vergoeding naar rato van het aantal weken uitbetaald.

²⁰ Verordening (EU) Nr. 1408/2013.

Subsidiabele kosten

Voor subsidiëring komen in eerste instantie in aanmerking de externe kosten die daadwerkelijk door de subsidieaanvrager, binnen de periode van uitvoering van het initiatief, zijn gemaakt bij de uitvoering van het initiatief. De kosten moeten rechtstreeks aan de uitvoering van het initiatief zijn toe te rekenen. Voor de vergoeding van externe kosten geldt een maximumtarief per uur van € 125 exclusief BTW. Aangezien voor de uitvoering van een initiatief niet altijd externen ingeschakeld hoeven te worden, komen ook directe loonkosten voor subsidie in aanmerking. Het gaat daarbij om het bruto loon van de persoon of personen die zich in het bedrijf van de subsidie aanvrager – of in een van de organisaties in het samenwerkingsverband – bezighoudt met de uitvoering van het initiatief. De directe loonkosten worden berekend aan de hand van het bruto loon inclusief een dertiende maand, maar exclusief vakantiegeld en andere beloningen. De directe loonkosten worden berekend over het aantal uur dat de persoon of personen hebben besteed aan de uitvoering van het initiatief. De directe loonkosten worden verhoogd met 32%. Dit percentage vertegenwoordigt onder andere de vakantietoeslag en de werkgeverslatten (zoals premies) die over het brutoloon moeten worden betaald.

Tot slot valt onder de subsidiabele kosten een toeslag van 15% over het totaal van de externe kosten en de directe loonkosten. Deze kosten vertegenwoordigen overige kosten in verband met de eigen inzet van de onderneming (zoals overhead en aan overhead gerelateerde kosten).

Externe kosten dienen te allen tijde te kunnen worden aangetoond door middel van een factuur. Bij het ontbreken van een factuur kunnen externe kosten niet worden vergoed. Verder worden ook kosten die onredelijk gemaakt zijn en kosten die niet in verhouding staat tot de te verrichten activiteiten niet vergoed. Kosten voor overhead en aan overhead gerelateerde kosten zijn eveneens niet subsidiabel; in plaats daarvan geldt de eerder genoemde toeslag van 15% van de externe kosten en directe loonkosten.

Kosten die in aanmerking komen voor andere financiering van overheidswege, bijvoorbeeld op grond van een andere subsidieregeling, of kosten die voortvloeien uit wettelijk verplichte taken komen eveneens niet voor subsidie in aanmerking.

Voorwaarden subsidieverlening

Subsidie wordt slechts verleend wanneer het initiatief waarvoor subsidie wordt aangevraagd valt onder de subsidiabele initiatieven. Bovendien moet de uitvoering van het initiatief beginnen binnen 6 maanden na sluiting van het tijdvak waarin de subsidie wordt aangevraagd. Het initiatief van de individuele aanvrager moet binnen een periode van 12 maanden worden afgerond. De initiatieven van de samenwerkingsverbanden en de grootbedrijven uit de drie sectoren wordt een termijn van 24 maanden gehanteerd.

De subsidieaanvrager zal moeten aantonen dat hij valt binnen de doelgroep waarvoor subsidie aangevraagd wordt. Dat wil zeggen dat een individuele mkb-werkgever in de aanvraag zal moeten aantonen dat hij is aan te merken als mkb-onderneming.²¹ Een individuele werkgever die een grootbedrijf heeft in de landbouw-, horeca- of recreatiesector zal in de aanvraag moeten aantonen dat hij

²¹ Onder mkb-onderneming wordt in dit verband verstaan een onderneming waar minder dan 250 personen werkzaam zijn en waarvan de jaaromzet maximaal € 50 miljoen is of waarvan de jaarlijkse balanstotaal maximaal € 43 miljoen is.

een grootbedrijf²² heeft in een van die sectoren²³. Voor subsidieaanvragen van samenwerkingsverbanden geldt dat aangetoond moet worden dat er sprake is van een samenwerkingsverband en dat ten minste twee van de aangesloten ondernemingen aangemerkt kunnen worden als mkb-onderneming. Wanneer de subsidieaanvrager niet valt binnen de doelgroep van de subsidie, wordt geen subsidie verleend.

Er geldt een aantal weigeringsgronden voor het verlenen van subsidie. Dit zijn gevallen waarin er geen subsidie wordt verstrekt. In de regeling wordt een limitatieve lijst opgenomen van redenen waarom geen subsidie wordt verleend. In de volgende situaties zal geen subsidie worden verleend:

- Als de subsidieaanvraag niet voldoet aan eisen die gesteld worden in de regeling;
- Wanneer het initiatief en de resultaten onvoldoende meetbaar zijn geformuleerd;
- Als het initiatief ziet op een beroepsopleiding in de beroepsbegeleidende leerweg;
- Als de haalbaarheid van de beoogde aanpak onvoldoende aannemelijk is gemaakt;
- Als de evaluatieopzet, indien van toepassing, onvoldoende of ongeschikt is om de effectiviteit en bruikbaarheid van het initiatief te kunnen beoordelen;
- Wanneer het initiatief niet uitvoerbaar is binnen bestaande wet- en regelgeving;
- Wanneer de kosten van het initiatief niet in redelijke verhouding staan tot de beoogde resultaten;
- Wanneer niet of onvoldoende wordt aangetoond dat subsidie noodzakelijk is om het beoogde initiatief uit te voeren.
- Wanneer op grond van de regeling in het jaar waarin de subsidie wordt aangevraagd aan dezelfde subsidieaanvrager of het samenwerkingsverband reeds subsidie is verleend voor dat initiatief of voor een vergelijkbaar of soortgelijk initiatief;
- Wanneer sprake is van staatssteun en de subsidieaanvrager geen de-minimisverklaring afgeeft of kan afgeven;
- Wanneer de honorering van de subsidieaanvraag tot gevolg heeft dat het subsidieplafond die voor de betreffende subsidie geldt wordt overschreden.

Voor subsidieverlening wordt een ondergrens vastgesteld. Subsidie aan individuele mkb-werkgevers of werkgevers in het grootbedrijf in de landbouw-, horeca- en recreatiesector wordt slechts verleend indien de subsidiabele kosten ten minste € 5.000 bedragen. Dit in verband met de uitvoeringskosten die gepaard gaan met het beoordelen en afhandelen van subsidieaanvragen. Bij subsidieaanvragen lager dan € 5.000 staan de uitvoeringskosten niet meer in verhouding tot de te verlenen subsidie. Bij de aanvraag zal door middel van een begroting moeten worden aangetoond dat dit het geval is. Voor subsidieaanvragen van samenwerkingsverbanden geldt dat slechts subsidie wordt verleend indien de subsidiabele kosten van het initiatief ten minste € 125.000 bedragen. Bij de aanvraag zal altijd door middel van een begroting moeten worden aangetoond dat dit het geval is.

Er geldt één uitzondering waarvoor de ondergrens niet van € 5.000 niet geldt. Dat is het geval bij een aanvraag voor subsidie voor het bieden van een

²² Onder grootbedrijf wordt in dit verband verstaan een onderneming waar meer dan 250 personen werkzaam zijn en waarvan de jaaromzet hoger is dan € 50 miljoen (of de jaarlijkse balanstotaal hoger is dan € 43 miljoen).

²³ Of het bedrijf valt onder de sector landbouw, horeca of recreatie moet blijken uit de code voor de Standaard Bedrijfsindeling van het CBS.

praktijkleerplaats ten behoeve van een beroepsopleiding in de derde leerweg. De maximale subsidie per gerealiseerde praktijkleerplaats bedraagt € 2.700. Gelet op de maximale subsidiehoogte voor één praktijkleerplaats ligt het niet in de rede om voor aanvragen voor deze initiatieven de ondergrens te hanteren. Overigens kan de subsidieaanvrager, indien hij meerdere praktijkleerplaatsen realiseert, door middel van één aanvraagformulier de subsidie voor alle trajecten indienen. Daarbij geldt dan wel weer de maximale subsidiegrens.

Bijzonderheden met betrekking tot samenwerkingsverbanden

Zoals eerder benoemd is een samenwerkingsverband een samenwerking tussen ten minste twee mkb-ondernemingen, eventueel aangevuld met andere partijen. Partijen zijn vrij om te bepalen welke instellingen of partijen lid zijn van het samenwerkingsverband. Wel geldt dat de samenwerking tussen partijen moeten zijn vastgelegd in een overeenkomst. Bovendien moeten partijen onderling afspreken dat alle partijen een duidelijk gedefinieerde rol hebben bij de uitvoering van het initiatief en wat die rol is. Het idee is dat mkb-werkgevers gestimuleerd worden om te investeren in leven lang ontwikkelen in hun onderneming. In dat licht is van belang dat óók de mkb-werkgevers in een samenwerkingsverband een rol hebben bij de uitvoering van het initiatief waarvoor subsidie wordt aangevraagd.

Wanneer een brancheorganisatie onderdeel is van een samenwerkingsverband, dan wordt daaraan de eis gesteld dat de organisatie is opgericht vóór 2019 én dat het statutaire doel van de organisatie is om de belangen te behartigen van de leden die tot eenzelfde bedrijfstak horen. Hiervoor is gekozen om te voorkomen dat er gedurende de loop van de subsidieregeling organisaties worden opgericht die misbruik zouden kunnen maken van de regeling.

Voor de aanvraag van de subsidie namens een samenwerkingsverband zal een van de partijen als hoofdaanvrager fungeren. Als hoofdaanvrager namens een samenwerkingsverband kunnen de volgende partijen worden aangewezen (voor zover deze onderdeel zijn van het samenwerkingsverband): een van de aangesloten mkb-werkgevers, een O&O-fonds, een brancheorganisatie, een werkgeversorganisatie, een werknemersorganisatie of een onderwijsinstelling. Andere dan de genoemde partijen kunnen wel onderdeel zijn van een samenwerkingsverband, maar kunnen niet als hoofdaanvrager fungeren. Bij de aanvraag moet de hoofdaanvrager aantonen dat hij bevoegd is om namens het samenwerkingsverband de subsidie aan te vragen.

De subsidieaanvraag

De subsidie kan worden aangevraagd door middel van een aanvraagformulier dat online beschikbaar zal worden gesteld. De aanvraag voor een subsidie kan worden ingediend in vastgestelde tijdvakken. Om te voorkomen dat alle subsidieaanvragen in een korte periode binnenkomen, wat voor de uitvoering tijdens een korte periode een piek aan werk oplevert, is er voor gekozen om de periodes voor aanvragen van de subsidie door de verschillende aanvragers te beperken. Individuele mkb-werkgevers kunnen jaarlijks subsidie aanvragen van 1 maart tot 1 april. Samenwerkingsverbanden en grootbedrijven kunnen subsidie aanvragen in de periode van 1 april tot 1 juli. Aanvragen die buiten die tijdvakken binnenkomen worden niet meer in behandeling genomen. Wanneer er na afloop van de tijdvakken budget resteert, kan besloten worden om later in het jaar extra tijdvakken open te stellen voor het indienen van subsidieaanvragen.

In een subsidieaanvraag kan voor meerdere initiatieven subsidie worden aangevraagd. Wel geldt dat de subsidie altijd moet worden aangevraagd vóórdat men met de uitvoering van het initiatief aanvangt. In de subsidieaanvraag zal in ieder geval worden opgenomen wat het initiatief is waarvoor de subsidieaanvrager een subsidie aanvraagt, de te verwachten subsidiabele kosten en het bedrag

waarvoor subsidie wordt aangevraagd, de startdatum van het initiatief, de verwachte datum van afronding van het initiatief, het doel van het initiatief en de wijze waarop evaluatie van het initiatief zal geschieden.

Voor beoordeling van de subsidieaanvraag is van belang dat de subsidieaanvrager bij de aanvraag een activiteitenplan en een begroting meestuurt. Om te voorkomen dat een te ruime begroting wordt ingediend, bijvoorbeeld met het oog op het omzeilen van de ondergrens van € 5.000 die geldt voor het verkrijgen van een subsidie, moet de begroting realistisch zijn. Bij de vaststelling van de subsidie zal beoordeeld worden of de gerealiseerde subsidiabele kosten ten minste 60% bedragen van de begroting die bij de aanvraag wordt ingediend. Als dat niet het geval is, wordt de subsidie op nihil gesteld. De (hoofd)aanvrager heeft overigens altijd de mogelijkheid om een verzoek tot wijziging van de subsidieverlening in te dienen wanneer blijkt dat de gerealiseerde kosten (veel) lager zijn dan de vooraf begrote kosten. Een dergelijk verzoek kan tot twee maanden voorafgaand aan het einde van de periode van uitvoering van het initiatief worden ingediend. Met een dergelijk verzoek tot subsidiewijziging kan het subsidiebedrag waarvoor de (hoofd)aanvrager in aanmerking komt overigens slechts naar beneden worden bijgesteld.

Op basis van het activiteitenplan en de begroting wordt beoordeeld of het initiatief waarvoor subsidie wordt aangevraagd subsidiabel is en of de kosten voor subsidie in aanmerking komen. Zowel voor het activiteitenplan als de begroting wordt een format beschikbaar gesteld waarvan gebruik gemaakt kan worden. Zonder een activiteitenplan en begroting is de subsidieaanvraag niet compleet en wordt de aanvraag niet in behandeling genomen. Wanneer de subsidieaanvraag niet compleet is, wordt de subsidieaanvrager in de gelegenheid gesteld om de aanvraag alsnog te completeren en in te dienen.

Voorkomen moet worden dat voor eenzelfde initiatief meerdere subsidies worden verkregen. Daarom zal de subsidieaanvrager bij het indienen van de subsidieaanvraag altijd moeten aangeven of hij voor dezelfde begrote kosten ook een subsidie of een andere financiële bijdrage heeft aangevraagd of zal gaan aanvragen bij een ander bestuursorgaan of rechtspersoon. Daarbij vermeldt de subsidieaanvrager, voor zover van toepassing, ook de stand van zaken van de beoordeling van die andere aanvraag.

Subsidievaststelling

Indien subsidie wordt verleend, kan er geen voorschot worden verstrekt. Om uiteindelijk aanspraak te maken op de subsidie zal de subsidieaanvrager na afloop van de periode van uitvoering van het initiatief een verzoek tot vaststelling van de subsidie in moeten dienen. Daarvoor wordt online een formulier ter beschikking gesteld. Bij dit verzoek moet altijd een inzicht worden gegeven in de gerealiseerde activiteiten en de subsidiabele kosten; hiertoe is een format beschikbaar gesteld. Wanneer het subsidiebedrag € 25.000 of meer bedraagt, zal de subsidieaanvrager bij het verzoek tot vaststelling van de subsidie een uitgebreid activiteitenverslag en een evaluatieverslag moeten indienen. In het evaluatieverslag zal in ieder geval benoemd worden welk initiatief is uitgevoerd, hoe het implementatie- en uitvoeringsproces is verlopen en de leerervaringen die daarbij zijn opgedaan en welke resultaten zijn bereikt.

Als het subsidiebedrag € 125.000 of meer bedraagt moet bovendien een controleverklaring van een accountant worden meegestuurd met het verzoek tot vaststelling van de subsidie.

Het verzoek tot vaststelling van de subsidie moet worden ingediend binnen 13 weken na afloop van de periode van uitvoering van het initiatief zoals die is vastgelegd in het besluit tot subsidieverlening. Op het verzoek tot vaststelling van de subsidie zal uiterlijk binnen 22 weken na ontvangst van het verzoek daartoe worden beslist.

De subsidieaanvrager is verplicht om een inzichtelijke en controleerbare administratie bij te houden met betrekking tot de uitvoering van het initiatief. Dit in verband met de controleerbaarheid van de uitgevoerde activiteiten en ten behoeve van de vaststelling van de subsidiabiliteit van de uitgevoerde activiteiten. Deze administratie bestaat uit een administratie van uitvoering van het initiatief, een financiële administratie, een administratie van de directe loonkosten en een administratie van de deelnemers aan het initiatief. Uit de financiële administratie zal blijken wat de subsidiabele kosten van het uitgevoerde initiatief zijn geweest, wat de inkomsten waren en de wijze waarop de inkomsten en uitgaven aan het initiatief zijn toe te rekenen. In geval van een samenwerkingsverband is de hoofdaanvrager verantwoordelijk voor de administraties van alle leden van het samenwerkingsverband.

De beschikking waarin de subsidie is verleend wordt ingetrokken wanneer duidelijk wordt dat de subsidie niet is besteed aan de in de beschikking toegekende subsidiabele kosten of wanneer de verplichtingen die in de beschikking zijn opgenomen niet zijn nageleefd. De beschikking wordt tevens ingetrokken als het initiatief waarvoor subsidie verleend is niet is aangevangen binnen 6 maanden nadat de beschikking tot subsidieverlening is afgegeven. Daarnaast blijven alle gronden voor intrekking van een subsidie, zoals die zijn opgenomen in de Algemene wet bestuursrecht, van kracht. Het is tevens mogelijk om de beschikking tot subsidieverlening slechts gedeeltelijk in te trekken. Als de beschikking tot subsidieverlening geheel of gedeeltelijk wordt ingetrokken, dan worden alle bedragen die tot op dat moment zijn betaald geheel of gedeeltelijk, inclusief wettelijke rente, teruggevorderd.

Compartimentering

Om ervoor te zorgen dat het beschikbare budget niet volledig wordt gebruikt door een van de drie doelgroepen, is in de regeling een compartimentering opgenomen. In die compartimentering wordt per doelgroep opgenomen wat het budget is voor subsidies aan die doelgroep. Zo is er voor subsidieaanvragen van individuele werkgevers een bedrag van € 29,5 miljoen, voor aanvragen van samenwerkingsverbanden in het mkb is een bedrag van € 17,5 miljoen beschikbaar en voor aanvragen van grootbedrijven in de landbouw-, horeca- en recreatiesector is jaarlijks € 1,2 miljoen subsidie beschikbaar. Boven deze plafonds wordt er geen subsidie meer vertrekt. Wanneer het plafond wordt bereikt, worden de aanvragen voor de betreffende subsidie behandeld op volgorde van binnenkomst.

Wanneer er voor subsidies aan individuele mkb-werkgevers of samenwerkingsverbanden sprake is van onderuitputting, terwijl bij voor de andere doelgroep het budget wel volledig is uitgeput, dan kan het resterende budget worden ingezet voor subsidie aan de andere doelgroep. Er kan niet geschoven worden tussen de budgetten die beschikbaar zijn voor individuele mkb-werkgevers en samenwerkingsverbanden enerzijds en grootbedrijven uit de landbouw-, horeca- en recreatiesector anderzijds.

Staatssteun

Er is sprake van staatssteun als aan de vijf cumulatieve criteria van artikel 107, eerste lid, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie is voldaan. Voor wat betreft de subsidies op grond van deze regeling kan niet worden uitgesloten dat aan al deze vijf criteria wordt voldaan. Toch is er bij subsidie op grond van deze regeling geen sprake van ongeoorloofde staatssteun, omdat subsidie op grond van deze regeling alleen wordt verleend indien aan de voorwaarden van Verordening (EU) van de Europese Commissie met nr. 1407/2013 van 18 december 2013 betreffende de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op de-

minimissteun (de de-minimisverordening) wordt voldaan. De subsidie kan dan het handelsverkeer tussen de lidstaten niet ongunstig beïnvloeden en de mededinging niet vervalsen of dreigen te vervalsen omdat het om een beperkt bedrag gaat (maximaal € 200.000 in een periode van drie jaar).

Bij subsidies op grond van deze regeling wordt aan de voorwaarden van de de-minimisverordening voldaan, omdat er geen subsidies worden verstrekt boven de € 200.000 en de aanvrager voor verlening een de-minimisverklaring als bedoeld in artikel 6, eerste lid, van de de-minimisverordening, moet indienen. Op grond van artikel 5.7, eerste lid, onder c, van de Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS geldt een meldplicht voor subsidieaanvragers indien zich omstandigheden voordoen die van belang kunnen zijn voor een beslissing tot wijziging, intrekking of vaststelling van de subsidie. Subsidieaanvragers zijn in dit kader ook gehouden het te melden indien er niet langer wordt voldaan aan de voorwaarden van de de-minimisverordening. Dit kan bijvoorbeeld aan de orde zijn in het geval dat er na verlening van de subsidie op grond van de onderhavige regeling, aanvullende subsidies voor hetzelfde initiatief worden verstrekt door andere overheden. Indien dit ertoe leidt dat het totale gesubsidieerde bedrag de € 200.000 in een periode van drie jaar overstijgt geldt een meldingsplicht.

Voor de landbouwsector geldt een uitzondering. Op basis van de landbouw de-minimisverordening²⁴ mag de maximale staatssteun aan een onderneming € 20.000 per drie jaren bedragen. Daarom is in de regeling het maximum subsidiebedrag voor bedrijven uit de landbouwsector afgestemd op de maximale steun op grond van de landbouw de-minimisverordening. Landbouwbedrijven zullen bij hun subsidieaanvraag ook moeten verklaren dat zij in de voorgaande drie jaren niet meer dan € 20.000 aan steun hebben ontvangen, inclusief het bedrag aan subsidie dat op dat moment wordt aangevraagd.

4. Uitvoering, handhaving en evaluatie

[PM: uitkomsten uitvoeringstoets]

De regeling wordt namens de minister uitgevoerd door Uitvoering van Beleid, onderdeel van de directie Dienstverlening, Samenwerkingsverbanden en Uitvoering van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Deze directie beschikt over de expertise die nodig is om de aspecten van de subsidieaanvraag te beoordelen. De directie UvB heeft deze regeling beoordeeld op uitvoerbaarheid.

Misbruik en oneigenlijk gebruik

Bij de totstandkoming van de regeling is nadrukkelijk gekeken naar mogelijke risico's op misbruik en oneigenlijk gebruik van subsidies op basis van deze regeling. Er zijn verschillende maatregelen genomen om de risico's op misbruik en oneigenlijk gebruik zo veel mogelijk te beperken.

Evaluatie

Het verstrekken van subsidies is een beleidsinstrument. Het is dan ook van belang om inzicht te verkrijgen in de realisatie van het beleid. Aan de hand van dat inzicht kan het beleid verder ontwikkeld worden. Van subsidieaanvragers wordt daarom verwacht dat ze meewerken aan onderzoek ten behoeve van de verdere ontwikkeling van het beleid. Daarbij kunnen ook inlichtingen worden gevraagd die nodig zijn voor de evaluatie van het beleid.

Daarnaast zal een nulmeting plaatsvinden naar de deelname van werknemers aan scholing en ontwikkelen in het mkb en naar de investeringen vanuit de mkb-ondernemer op het gebied van scholing en ontwikkeling. Dit geldt ook voor de

²⁴ Verordening (EU) 1408/2013.

grootbedrijven uit de landbouw-, horeca- en recreatiesector. In 2021 vindt er een procesevaluatie plaats om te bezien hoe het eerste jaar van de regeling is verlopen en of er eventuele wijzigingen of aanpassingen van de regeling nodig zijn om het gebruik en/of de effectiviteit te bevorderen. Hierbij wordt specifiek onderzocht in hoeverre de regeling ook de kleine ondernemingen heeft bereikt. In 2023 vindt er een tussenevaluatie plaats naar het gebruik en effectiviteit van de regeling. Daarnaast zal er in 2025 een eindevaluatie plaatsvinden naar de doeltreffendheid en effecten van regeling, conform artikel 4:24 Algemene wet Bestuursrecht.

De tussenevaluatie en eindevaluaties zullen openbaar verschijnen en gedeeld worden met de Kamer.

5. Reacties/advies en internetconsultatie

Mkb-toets

Bij de regeling zijn vertegenwoordigers van het mkb en uit de sectoren landbouw, recreatie en horeca als doelgroep betrokken.

[PM: uitkomsten mkb-toets]

Internetconsultatie

[PM: uitkomsten internetconsultatie]

6. Budgettaire consequenties en regeldruk

Het budget voor subsidies op grond van deze regeling komt voort uit twee moties. Met de motie Wiersma wordt € 48 miljoen structureel beschikbaar gesteld voor het stimuleren van leven lang ontwikkelen in het mkb. Voor dit deel van het budget geldt dat op basis van inzichten uit de tussenevaluatie zal worden bezien hoe het budget na 5 jaar structureel kan worden ingezet. Vanuit de motie Heerma²⁵ is, voor een periode van 5 jaar, jaarlijks € 1,4 miljoen beschikbaar voor het stimuleren van Ilo in grootbedrijven uit de sectoren landbouw, horeca en recreatie.

Budget SLIM-regeling

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Struc.	Struc.
Budget Wiersma		48	48	48	48	48	48	2020
Budget Heerma		1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	2020
Totaal		49,4	49,4	49,4	49,4	49,4	49,4	2020

Uitvoeringskosten

[PM: uitkomst uitvoeringstoets]

Administratieve last en regeldrukkosten

Deze regeling beoogt aan de ene kant de administratieve lasten beperkt te houden en aan de andere kant een rechtmatige inzet van de middelen te garanderen. Om de administratieve last voor deze regeling zo veel mogelijk te beperken is voor de uitvoering van deze regeling vrijwel volledig aangesloten bij de Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS. Voor zover er in deze regeling aanvullende verplichtingen gelden is zo veel mogelijk aangesloten bij verplichtingen die ook reeds op basis van andere wettelijke voorschriften gelden. Verder wordt, om de administratieve last zo veel mogelijk te beperken voor verschillende verplichtingen formulieren en formats ter beschikking gesteld door de directie Uitvoering van Beleid, die deze regeling zal gaan uitvoeren.

²⁵ Daarnaast is vanuit deze motie € 10,6 miljoen ondergebracht in een apart compartiment van de Subsidieregeling praktijkleren, zodat MKB-werkgevers in de eerder genoemde drie sectoren extra subsidie ontvangen voor het aanbieden van bbl-leerplekken bovenop het bedrag aan subsidie waarop zij op grond van de huidige regeling praktijkleren al aanspraak kunnen maken. Deze middelen zijn opgenomen in de begroting van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen.

Artikelsgewijs

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1. Begripsbepalingen

De meeste begrippen in deze regeling spreken voor zich. Enkele bepalingen worden hieronder nog nader toegelicht.

brancheorganisatie: met de eis dat de brancheorganisaties al twee jaar moeten bestaan ten tijde van de aanvraag is beoogd te voorkomen dat een organisatie uitsluitend wordt opgericht voor het verkrijgen van subsidie.

O&O-fonds: de definitie van dit begrip is ontleend aan artikel 1.1 van de Regeling cofinanciering sectorplannen.

samenwerkingsverband: een samenwerkingsverband vereist dat sprake is van samenwerking tussen ten minste twee mkb-ondernemingen. Daarmee is beoogd dat het effect van de subsidie ook daadwerkelijk plaatsvindt binnen het mkb. Het wordt niet wenselijk geacht dat de financiële ondersteuning uit deze regeling bijvoorbeeld wordt ingezet door commerciële adviesbureaus om een aanvraag namens een of meer sectoren of één of meer branches te doen.

Artikel 2. Toepasselijkheid kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS

In het eerste lid is geregeld dat de kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS van toepassing is. Uitgezonderd zijn de artikelen 3.1 en 7.1 van de kaderregeling. Dit betekent dat de bepalingen als weergegeven in deze regeling een aanvulling zijn op de kaderregeling, met uitzondering van de artikelen 3.1 en 7.1 van de kaderregeling. In voornoemde artikelen van de kaderregeling is bepaald dat voor een aanvraag tot verlening van een subsidie een door de minister vastgesteld modelformulier wordt gebruikt dat bekend is gemaakt op de website www.rijksoverheid.nl. Voor een subsidieaanvraag onder deze regeling is dat niet aan de orde, nu de aanvraag geschiedt middels een elektronisch aanvraagformulier dat beschikbaar is gesteld op www.uitvoeringvanbeleidszw.nl.

Artikel 3. Doel van de regeling

Deze regeling heeft tot doel om leven lang ontwikkelen te stimuleren in het mkb en in grootbedrijven in de landbouw-, of horeca- of recreatiesector, door deelname aan scholing en persoonlijke ontwikkeling van werknemers te vergroten. De subsidie is een compensatie voor initiatieven die uiting geven aan dit doel.

Artikel 4. Subsidiabele initiatieven

In het eerste lid is een limitatieve lijst opgenomen van initiatieven die gesubsidieerd kunnen worden ter stimulering van een leven lang ontwikkelen.

Het startpunt hiervoor is vaak gelegen in het inzichtelijk maken van de scholingsbehoefte. Hier ziet dan ook de eerste categorie van initiatieven op, weergegeven onder onderdeel a. Het doorlichten van de onderneming vanuit het perspectief van de ondernemer. Inzichtelijk wordt welke scholing werknemers behoeven om mee te gaan in de ontwikkelingen binnen het bedrijf.

Bij een initiatief als bedoeld onder onderdeel b, ligt de focus op de persoonlijke wensen van de werknemer.

Een initiatief als bedoeld onder onderdeel c, biedt ruimte om als ondernemer of samenwerkingsverband nieuwe initiatieven op te zetten ter bevordering van een

leven lang ontwikkelen. Daarbij kan gedacht worden aan de oprichting van een bedrijfsschool.

Tot slot biedt onderdeel d de mogelijkheid een praktijkleerplaats te creëren.

Een initiatief kan onder meerdere categorieën vallen. Indien een initiatief zowel ziet op onderdeel d als op een ander onderdeel, geldt voor het onderdeel a, b en/of c nog altijd de ondergrens van € 5.000.

Artikel 5. Aanvraagtijdvak

Een mkb-onderneming, niet opererend in een samenwerkingsverband, kan jaarlijks vanaf 1 maart, 09:00 uur tot uiterlijk 31 maart, 17:00 uur een subsidieaanvraag indienen. Een hoofdaanvrager van een samenwerkingsverband, of grootbedrijf in de landbouw-, horeca- of recreatiesector, kan jaarlijks vanaf 1 april 09:00 tot uiterlijk 30 juni 17:00 uur een subsidieaanvraag indienen. Indien een aanvraag buiten deze periodes valt zal deze worden afgewezen. Wel kan er een nieuwe aanvraag worden ingediend voor het opvolgende jaar. Hierbij moet rekening gehouden worden met artikel 3.2 van de Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS: Een aanvraag tot verlening van een subsidie wordt in ieder geval ingediend voor aanvang van de periode waarvoor subsidie wordt aangevraagd.

Artikel 6. Subsidieplafond

Voor het mkb is voor het jaar 2020 een bedrag beschikbaar gesteld van totaal € 47 miljoen, waarvan € 29,5 miljoen voor subsidies aan mkb-ondernemingen die niet zijn aangesloten bij een samenwerkingsverband en € 17,5 miljoen voor subsidies aan samenwerkingsverbanden.

Voor grootbedrijven in de landbouw-, horeca- of recreatiesector is voor het jaar 2020 een bedrag beschikbaar gesteld van € 1,2 miljoen.

Indien blijkt dat het plafond is uitgeput, wordt een aanvraag afgewezen. Dergelijke aanvragen kunnen mogelijk wel in het daaropvolgend jaar worden gehonoreerd, maar dienen dan opnieuw te worden ingediend. Opnieuw ingediende aanvragen kennen geen voorrangbehandeling, maar gaan mee in de beoordeling op volgorde van binnenkomst.

Voor subsidies die worden verstrekt op grond van hoofdstuk 2 of 3, geldt dat wanneer een van de plafonds is uitgeput, de minister het andere nog kan aanwenden.

Artikel 7. Subsidieaanvraag

Dit artikel regelt wat de subsidieaanvrager in de aanvraag moet vermelden en welke stukken bij de aanvraag moeten worden ingediend. Op grond van artikel 3.3 van de Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS moet een activiteitenplan en een begroting worden opgesteld en moeten deze documenten worden ingediend bij de aanvraag.

In het derde lid is bepaald dat in aanvulling op artikel 3.3 van de Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS de aanvraag tot verlening van een subsidie vergezeld gaat van een de-minimisverklaring. Deze voorwaarde is gesteld om subsidie te verstrekken in lijn met de de-minimisverordening. Op grond van deze regeling wordt uitsluitend subsidie verstrekt indien deze in overeenstemming is met de de-minimisverordening. Hierdoor is er geen sprake van ongeoorloofde staatssteun. Subsidie op grond van deze regeling bedraagt ten hoogste € 200.000. Aangezien de subsidie op grond van de de-minimisverordening ten hoogste € 200.000 over een periode van drie jaar mag bedragen, kan subsidie op grond

van deze regeling in principe onder deze verordening vallen. Subsidie wordt alleen verstrekt indien een subsidieaanvrager een de-minimisverklaring ondertekent, waarmee de aanvrager verklaart dat hij met de aangevraagde subsidie niet boven het voornoemde bedrag van € 200.000 over een periode van drie jaar zal komen. Indien sprake is van een samenwerkingsverband dienen alle partijen een de-minimisverklaring te ondertekenen. Voor de landbouwsector geldt een uitzondering. Op basis van de landbouw de-minimisverordening mag de maximale steun aan ondernemingen in de landbouwsector niet meer dan € 20.000 zijn. Daarom is de maximale subsidie voor die bedragen gelijkgesteld aan € 20.000.

In het vijfde lid is bepaald dat in per aanvraagstijdvak de subsidieaanvrager slechts een aanvraag doen voor eenzelfde initiatief. De subsidieaanvrager mag per aanvraagstijdvak zodoende wel subsidie voor meerdere verschillende initiatieven aanvragen.

Indien de kosten van het initiatief al in aanmerking komen voor andere financiering van overheidswege, komen deze niet voor subsidie in aanmerking. Zie in dat kader artikel 13, eerste lid, onderdeel e. Het is mede in dat kader dat in het zede lid is bepaald dat de subsidieaanvrager moet vermelden of voor dezelfde begrote kosten ook subsidie of een andere financiële bijdrage is aangevraagd.

Artikel 9. Beschikking tot subsidieverlening

In de beschikking tot subsidieverlening is onder meer opgenomen de aanvang van subsidieverlening en de hieraan gekoppelde maximale looptijd van het initiatief.

Artikel 10. Weigeringsgronden

De weigeringsgronden als weergegeven in artikel 10 moeten ruim worden uitgelegd. Onder onderdeel a valt bijvoorbeeld de situatie dat een opdracht als bedoeld onder artikel 12, derde lid, bewust wordt gesplitst om onder de € 50.000 uit te komen.

Een aanvraag die ziet op een beroepsopleiding in de beroepsbegeleidende leerweg, als weergegeven in onderdeel c, komt niet voor subsidie in aanmerking op grond van deze regeling, omdat de Subsidieregeling praktijkleren daarin voorziet.

Artikel 11. Looptijd

Voor initiatieven van mkb-ondernemingen geldt een maximale looptijd van 12 maanden. Hierdoor heeft een mkb-ondernemingen nooit te maken met een tussentijdse rapportageverplichting, zoals is bepaald in artikel 16. Een voortgangsverslag is immers pas vereist indien een initiatief een langere looptijd kent dan 12 maanden.

Voor initiatieven van samenwerkingsverbanden en grootbedrijven in de landbouw-, horeca- of recreatiesector geldt een langere maximale looptijd van 24 maanden, omdat initiatieven van samenwerkingsverbanden en grootbedrijven in de landbouw-, horeca- of recreatiesector, veelal omvangrijker zullen zijn dan de initiatieven van mkb-ondernemingen. Voorts hebben samenwerkingsverbanden ook tijd nodig om tot een samenwerking te komen.

Artikel 12. Subsidiabele kosten

In artikel 12 is bepaald welke kosten voor subsidie in aanmerking komen, als het gaat om een initiatief als bedoeld in artikel 4, eerste lid, onderdeel a, b en c. Voor

en initiatief als bedoeld onder artikel 4, eerste lid, onderdeel d, geldt een tegemoetkoming in de kosten, wat is geregeld in artikel 10.

Het eerste lid bepaalt dat alleen voor subsidie in aanmerking komen, kosten gemaakt door externe partijen, of directe loonkosten.

Bovenop de externe kosten geldt een flat rate van 15%. Deze flat rate is bedoeld om de overige gemaakte kosten, zoals indirecte kosten, te subsidiëren. Onder indirecte kosten vallen bijvoorbeeld exploitatiekosten, reiskosten, kosten voor een werkplek, ontwikkelkosten, afschrijvingskosten et cetera. Deze kosten mogen dan ook niet afzonderlijk worden gedeclareerd. De kosten die worden gesubsidieerd door middel van de flat rate hoeven niet te worden verantwoord.

Uit het derde en vierde lid volgt dat de subsidieaanvrager er zorg voor dient te dragen dat de prijs voor externe opdrachten marktconform is. Bij externe kosten dient een transparante inkoopprocedure te hebben plaatsgevonden. Als de opdracht die wordt uitbesteed het drempelbedrag van € 50.000 te boven gaat, worden in ieder geval drie offertes opgevraagd en beoordeeld. Aanvragers hoeven geen marktconformiteit aan te tonen indien zij een adviseur inhuren tegen een uurtarief van maximaal € 125 exclusief btw. Uiteraard dienen de kosten te allen tijde redelijk te zijn, als weergegeven in het tweede lid, onder onderdeel a.

De externe opdrachten dienen te voldoen aan het 'arm's length'-beginsel. Dat wil zeggen dat de voorwaarden van de transactie tussen de contractpartijen niet afwijken van die welke zouden zijn overeengekomen tussen onafhankelijke ondernemingen en behelzen geen enkele vorm van heimelijke verstandhouding. Om die reden zijn transacties tussen partijen waarvan bestuurders bestuurlijke banden hebben met de subsidieaanvrager of partners uit een samenwerkingsverband uitgesloten.

Artikel 13. Niet subsidiabele kosten

In artikel 13 is bepaald welke kosten niet oor subsidie in aanmerking komen, als het gaat om een initiatief als bedoeld in artikel 4, eerste lid, onderdeel a, b en c. Voor een initiatief als bedoeld onder artikel 4, eerste lid, onderdeel d, geldt een tegemoetkoming in de kosten, wat is geregeld in artikel 14.

Artikel 14. Subsidiabele vergoeding praktijkleerplaatsen

Voor een initiatief als bedoeld in artikel 4, eerste lid, onderdeel d, wordt niet een percentage van de gemaakte kosten vergoed, maar kan de subsidieaanvrager een vergoeding ontvangen. De hoogte van de vergoeding is afhankelijk van de duur van het initiatief en kent een maximum van € 2.700 op jaarbasis en een maximum van 40 weken. De berekening wordt dan als volgt: € 2.700 / 40 weken, maal het aantal weken dat een deelnemer daadwerkelijk bij de beroepspraktijkvorming aanwezig is geweest.

Artikel 15. Administratievoorschriften

In aanvulling op artikel 5.2 van de Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS, regelt dit artikel aan welke administratievoorwaarden de subsidieaanvrager moet voldoen.

De voorwaarden als weergegeven in het vierde lid zijn afkomstig uit artikel 5 van de Subsidieregeling praktijkleren.

Artikel 16. Rapportageverplichting

Indien een subsidieaanvraag is ingediend voor een initiatief dat een periode beslaat van meer dan een jaar, is vereist dat de subsidieaanvrager tussentijds een voortgangsverslag overlegt. Aangezien de maximale looptijd van initiatief van een mkb-onderneming 12 maanden is, geldt voor mkb-ondernemingen die zelfstandig een aanvraag indienen geen rapportageverlichting.

Hoofdstuk 2. Subsidieverlening aan het mkb

Artikel 17. Aanvraaggerechtigde

Zoals aangegeven ziet de regeling op subsidieverlening aan het mkb en aan grootbedrijven in de landbouw- horeca- en recreatiesector. Subsidieverlening aan het mkb is nader geregeld in hoofdstuk 2 en hoofdstuk 3. Hoofdstuk 2 heeft enkel betrekking op aanvragen die zelfstandig zijn ingediend door een mkb-onderneming. Hoofdstuk 3 ziet op aanvragen door samenwerkingsverbanden. Wordt op grond van hoofdstuk 2 een aanvraag ingediend door een subsidieaanvrager die niet is aan te merken als een mkb-onderneming, dan wordt de subsidieaanvraag geweigerd.

Artikel 18. Subsidiebedrag en subsidiabele kosten

Dit artikel geeft aan welk percentage subsidiabele kosten kan worden vergoed en wat het maximum van te vergoeden kosten per initiatief is. Voor landbouwbedrijven is deze grens overeenkomstig de staatssteungrens gesteld.

Hoofdstuk 3 Subsidieverlening aan samenwerkingsverbanden

Artikel 19. Aanvraaggerechtigde

Hoofdstuk 3 heeft betrekking op het mkb, waarbij de aanvraag wordt gedaan door een hoofdaanvrager van een samenwerkingsverband. Een samenwerkingsverband kan bestaan uit diverse organisaties, maar de hoofdaanvrager van een samenwerkingsverband moet zijn een brancheorganisatie, mkb-onderneming, onderwijsinstelling, O&O-fonds of werknemers- of werkgeversvereniging. Voorts dient de hoofdaanvrager te kunnen aantonen gerechtigd te zijn om namens alle partijen in het samenwerkingsverband te mogen handelen. Wordt op grond van hoofdstuk 3 een aanvraag ingediend door een subsidieaanvrager die niet is aan te merken als hoofdaanvrager, dan wordt de subsidieaanvraag geweigerd.

Artikel 20. Subsidiebedrag

De grens van € 200.000 die is gesteld voor partijen van samenwerkingsverbanden is overeenkomstig de staatssteungrens. Voor landbouwbedrijven ligt deze grens bij € 20.000, vandaar dat hiervoor een uitzondering geldt.

De gesubsidieerde kosten voor een subsidieaanvraag van een samenwerkingsverband worden op basis van de door de partijen in het samenwerkingsverband gemaakte kosten verdeeld.

Artikel 21. Specifieke eisen subsidieaanvraag en administratie samenwerkingsverbanden

Onder onderdeel b van het eerste lid, is een begroting vereist waaruit een verdeling van kosten tussen de partijen in het samenwerkingsverband volgt.

Het tweede lid bepaald dat de hoofdaanvrager verantwoordelijk is voor de administratievoorschriften als bedoeld in artikel 15. Elke partij binnen een samenwerkingsverband dient uiteraard zelf zijn administratie bij te houden, maar het is de hoofdaanvrager die eindverantwoordelijk is het voldoen aan de voorschriften als bedoeld in artikel 15.

Hoofdstuk 4 Subsidieverlening aan grootbedrijven in de landbouw-horeca- of recreatiesector

Artikel 22. Aanvraaggerechtigde

Hoofdstuk 4 heeft enkel betrekking op subsidieverlening aan grootbedrijven in de specifieke sector landbouw- horeca- of recreatie. Deze grootbedrijven kunnen zelfstandig een aanvraag indienen.

Wordt op grond van hoofdstuk 4 een aanvraag ingediend door een subsidieaanvrager die niet is aan te merken als een grootbedrijven in de specifieke sector landbouw- horeca- of recreatie, dan wordt de subsidieaanvraag geweigerd.

Is er wel sprake van seizoensgebonden arbeid zoals in de sectoren landbouw, horeca en recreatie vaak het geval is, maar kan de onderneming niet worden gekwalificeerd als een grootbedrijf, dan heeft de onderneming de mogelijkheid om subsidie aan te vragen op grond van hoofdstuk 2, of 3, afhankelijk of zelfstandig wordt geopereerd of in een samenwerkingsverband.

Artikel 23. Subsidiebedrag

De grens van € 200.000 is overeenkomstig de staatssteungrens. Voor landbouwbedrijven ligt deze grens bij € 20.000, vandaar dat hiervoor een uitzondering geldt.

Hoofdstuk 5 Subsidievaststelling

Artikel 24. Einddeclaratie en subsidievaststelling

In aanvulling op paragraaf 7.2 van de Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS, regelt dit artikel onder meer waaruit het verzoek tot vaststelling bestaat. Overeenkomstig de Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS zijn de gestelde eisen afhankelijk van de hoogte van het subsidiebedrag. Onderscheid wordt gemaakt tussen drie categorieën: tot € 25.000, van € 25.000 tot € 125.000 en vanaf € 125.000.

Hoofdstuk 6. Evaluatie en slotbepalingen

Artikel 28. Inwerkingtreding

De regeling treedt in werking met ingang van 1 januari 2010. Dit is in lijn met het beleid inzake vaste verandermomenten, zoals opgenomen in aanwijzing 4.17 van de Aanwijzingen voor de regelgeving.

De regeling vervalt met ingang van 1 januari 2025, met dien verstande dat deze regeling van toepassing blijft op een subsidie die krachtens deze regeling is verstrekt.

Artikel 29. Citeertitel

Deze regeling wordt ook wel afgekort aangehaald als SLIM-regeling.

De Minister van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

W. Koolmees

CONCEPT